

Hof van Cassatie

LIBERCAS

1 - 2024

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST

SCHADE

Schade - Begrip - Vormen - Herstel in natura - Begrip - Vordering slachtoffer - Verplichting van de rechter

Het herstel van de schade in natura, dat wordt omschreven als de toekenning van een niet-geldelijk equivalent voor het gederfde belang, is de normale wijze van herstel van de schade; bijgevolg is de rechter verplicht het te bevelen wanneer het slachtoffer dit vordert en die wijze van vergoeding bovendien mogelijk is en geen rechtsmisbruik uitmaakt (1).

(1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 749.

- Artt. 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek

26 november 2021

C.20.0578.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211126.1F.5](#)

AC nr. ...

Schade - Allerlei - Herstel in natura - Begrip - Vordering slachtoffer - Verplichting van de rechter

Het herstel van de schade in natura, dat wordt omschreven als de toekenning van een niet-geldelijk equivalent voor het gederfde belang, is de normale wijze van herstel van de schade; bijgevolg is de rechter verplicht het te bevelen wanneer het slachtoffer dit vordert en die wijze van vergoeding bovendien mogelijk is en geen rechtsmisbruik uitmaakt (1).

(1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 749.

- Artt. 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek

26 november 2021

C.20.0578.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211126.1F.5](#)

AC nr. ...

ADVOCAAT

- Strafzaken - Termijn van verzet - Buitengewone termijn - Verlenging van de termijn wegens overmacht - Opdracht aan de raadsman om verzet aan te tekenen - Aannemelijk maken van die opdracht

Bij het beoordelen van de overmacht ter rechtvaardiging van een na het verstrijken van de termijn aangetekend verzet, kan de rechter rekening houden met de omstandigheid dat de verzetdoende partij niet aannemelijk maakt dat hij aan zijn advocaat de opdracht heeft gegeven om verzet aan te tekenen.

5 oktober 2021

P.21.0881.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.15](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Termijn van verzet - Buitengewone termijn - Verlenging van de termijn wegens overmacht - Opdracht aan de raadsman om verzet aan te tekenen - Aannemelijk maken van die opdracht

Bij het beoordelen van de overmacht ter rechtvaardiging van een na het verstrijken van de termijn aangetekend verzet, kan de rechter rekening houden met de omstandigheid dat de verzetdoende partij niet aannemelijk maakt dat hij aan zijn advocaat de opdracht heeft gegeven om verzet aan te tekenen.

5 oktober 2021

P.21.0881.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.15](#)

AC nr. ...

ARBEID

ALGEMEEN

Algemeen - Sociaal strafrecht - Werkgever, aangestelde of lasthebber - Betekenis - Autonome invulling door de strafrechter

De bewezenverklaring van het door artikel 181, § 1, 1° Sociaal Strafwetboek bedoelde misdrijf vereist dat de dader de hoedanigheid heeft van werkgever of van diens aangestelde of van diens lasthebber; deze begrippen kunnen door de strafrechter autonoom worden ingevuld, in die zin dat hij er een andere betekenis of draagwijdte aangeeft dan die welke ze in andere rechtstakken, zoals het burgerlijk of sociaal recht, hebben (1). (1) Zie ook Cass. 10 mei 2005, AR P. 04.1693.N, AC 2005, nr. 270, met concl. van de heer procureur-generaal M. De Swaef.

- Art. 181 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

28 september 2021

P.21.0644.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210914.2N.19](#)

AC nr. ...

Algemeen - Sociaal strafrecht - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Lasthebber - Begrip - Gezag en bevoegdheid om over de naleving van de wet te waken - Beoordeling

Een lasthebber in de zin van artikel 181, § 1, 1° Sociaal Strafwetboek is de persoon die door de werkgever ermee is belast om buiten een band van ondergeschiktheid voor zijn rekening de naleving van de sociaalrechtelijke verplichtingen te verzekeren, wat inhoudt dat die lasthebber beschikt over het gezag en de nodige bevoegdheid om effectief over die naleving te waken, zelfs al zou die bevoegdheid zijn beperkt naar tijd en plaats, voorwaarden waarover de rechter onaantastbaar oordeelt of eraan is voldaan; een feitelijke zaakvoerder van een werkgever-rechtspersoon kan lasthebber zijn van die werkgever in de zin van artikel 181, § 1, 1°, Sociaal Strafwetboek mits aan de voormelde voorwaarden is voldaan en het is niet vereist dat de rechter uitdrukkelijk vaststelt dat er tussen die werkgever-rechtspersoon en die feitelijke zaakvoerder een contractuele relatie bestaat.

- Art. 181 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

28 september 2021

P.21.0644.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210914.2N.19](#)

AC nr. ...

Algemeen - Sociaal strafrecht - Werkgever, aangestelde of lasthebber - Betekenis - Autonome invulling door de strafrechter

De bewezenverklaring van het door artikel 181, § 1, 1° Sociaal Strafwetboek bedoelde misdrijf vereist dat de dader de hoedanigheid heeft van werkgever of van diens aangestelde of van diens lasthebber; deze begrippen kunnen door de strafrechter autonoom worden ingevuld, in die zin dat hij er een andere betekenis of draagwijdte aangeeft dan die welke ze in andere rechtstakken, zoals het burgerlijk of sociaal recht, hebben (1). (1) Zie ook Cass. 10 mei 2005, AR P. 04.1693.N, AC 2005, nr. 270, met concl. van de heer procureur-generaal M. De Swaef.

- Art. 181 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

28 september 2021

P.21.0644.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.25](#)

AC nr. ...

Algemeen - Sociaal strafrecht - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Lasthebber -

**Begrip - Gezag en bevoegdheid om over de naleving van de wet te waken -
Beoordeling**

Een lasthebber in de zin van artikel 181, § 1, 1° Sociaal Strafwetboek is de persoon die door de werkgever ermee is belast om buiten een band van ondergeschiktheid voor zijn rekening de naleving van de sociaalrechtelijke verplichtingen te verzekeren, wat inhoudt dat die lasthebber beschikt over het gezag en de nodige bevoegdheid om effectief over die naleving te waken, zelfs al zou die bevoegdheid zijn beperkt naar tijd en plaats, voorwaarden waarover de rechter onaantastbaar oordeelt of eraan is voldaan; een feitelijke zaakvoerder van een werkgever-rechtspersoon kan lasthebber zijn van die werkgever in de zin van artikel 181, § 1, 1°, Sociaal Strafwetboek mits aan de voormelde voorwaarden is voldaan en het is niet vereist dat de rechter uitdrukkelijk vaststelt dat er tussen die werkgever-rechtspersoon en die feitelijke zaakvoerder een contractuele relatie bestaat.

- Art. 181 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

28 september 2021

P.21.0644.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.25](#)

AC nr. ...

ARBEIDSBESCHERMING**Arbeidsbescherming - Strafzaken - Sociaal strafrecht - Ongewenst seksueel gedrag op het werk - Wijze - Mening van andere werknemers**

De rechter oordeelt onaantastbaar of een gedrag van een werknemer al dan niet een seksuele connotatie heeft die de waardigheid van een persoon aantast of een bedreigende, vijandige, beledigende vernederende of kwetsende omgeving creëert en hij is daarbij niet gebonden door de mening van andere werknemers over de seksuele connotatie en het grensoverschrijdend karakter van dat gedrag; het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 119 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

5 oktober 2021

P.21.0724.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.9](#)

AC nr. ...

Arbeidsbescherming - Strafzaken - Sociaal strafrecht - Ongewenst seksueel gedrag op het werk - Constitutieve bestanddelen - Drijfveer

Uit de artikelen 32bis, eerste lid, en 32ter, eerste lid, 3°, Wet Welzijn Werknemers en artikel 119 Sociaal Strafwetboek volgt dat het ongewenste gedrag van een werknemer met een seksuele connotatie, kan worden aangezien als ongewenst seksueel gedrag in de zin van deze bepalingen; hierbij is niet vereist dat de werknemer zich gedragen heeft met een seksuele intentie (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 119 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

- Artt. 32bis en 32ter Wet 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk

5 oktober 2021

P.21.0724.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.9](#)

AC nr. ...

SOCIALE DOCUMENTEN**Sociale documenten - Werknemers - Dimona-aangifte - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Feitelijk zaakvoerder van een werkgever-rechtspersoon -**

Effectief en feitelijk gezag en bevoegdheid om over de naleving van de wet te waken - Afwezigheid in het buitenland

De enkele omstandigheid dat een feitelijk zaakvoerder van een werkgever-rechtspersoon die de verantwoordelijkheid draagt voor het personeelsbeleid van die rechtspersoon, gedurende een beperkte periode wegens vakantie in het buitenland verblijft, sluit niet uit dat de rechter oordeelt dat hij wel degelijk effectief en feitelijk gezag en de nodige bevoegdheid heeft wat betreft het doen van Dimona-aangiften en hem de in die periode gepleegde misdrijven strafrechtelijk kunnen worden toegerekend.

28 september 2021

P.21.0644.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210914.2N.19](#)

AC nr. ...

Sociale documenten - Werknemers - Dimona-aangifte - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Feitelijk zaakvoerder van een werkgever-rechtspersoon - Effectief en feitelijk gezag en bevoegdheid om over de naleving van de wet te waken - Afwezigheid in het buitenland

De enkele omstandigheid dat een feitelijk zaakvoerder van een werkgever-rechtspersoon die de verantwoordelijkheid draagt voor het personeelsbeleid van die rechtspersoon, gedurende een beperkte periode wegens vakantie in het buitenland verblijft, sluit niet uit dat de rechter oordeelt dat hij wel degelijk effectief en feitelijk gezag en de nodige bevoegdheid heeft wat betreft het doen van Dimona-aangiften en hem de in die periode gepleegde misdrijven strafrechtelijk kunnen worden toegerekend.

28 september 2021

P.21.0644.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.25](#)

AC nr. ...

ARBEIDSOVEREENKOMST

ALLERLEI

Allerlei - Bevoegdheid en aanleg - Uitvoering op het grondgebied van meerdere lidstaten - Band - Plaats waar de werknemer gewoonlijk werkt - Begrip - Bepaling van die plaats - Op basis van aanwijzingen

Wanneer de arbeidsovereenkomst op het grondgebied van meerdere lidstaten wordt uitgevoerd, moet het begrip "plaats waar de werknemer gewoonlijk werkt" in de zin van artikel 19, punt 2, a), van de Verordening (EG) nr. 44/2001 worden uitgelegd als de plaats waar of van waaruit de werknemer feitelijk het belangrijkste deel van zijn verplichtingen jegens zijn werkgever vervult; om die plaats te bepalen, moet de rechter een aantal aanwijzingen in aanmerking nemen om zich ervan te vergewissen dat dit de plaats is waarmee het geschil de meest bijzondere band heeft (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 320.

- Art. 19, punt 2 Verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken

16 mei 2022

S.21.0038.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220516.3F.1

AC nr. ...

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE

- Fiscale geldboeten - Bedrag van de geldboete - Bij de minister van Financiën of diens gedelegeerde ingediende klacht - Beoordeling van de administratie - Evenredigheid van de straf - Beroep tegen de beslissing van de minister van Financiën - Bevoegdheden van de rechter

Overeenkomstig artikel 70, § 2, Btw-wetboek kan de rechter bij wie een beroep is ingesteld tegen de beslissing die de minister van Financiën of zijn gedelegeerde krachtens artikel 9 van het besluit van de Regent van 18 maart 1831 heeft genomen, een bevoegdheid met volle rechtsmacht uit te oefenen die hem in staat stelt toe te zien op al wat onder de beoordeling van de administratie valt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 321.

- Art. 9 RB nr. 78 van 18 maart 1831

- Art. 1, laatste lid KB nr. 41 van 30 januari 1987 tot vaststelling van het bedrag van de proportionele fiscale geldboeten op het stuk van de BTW

- Artt. 70, § 2, eerste lid, en 84, derde lid Wet 3 juli 1969 tot invoering van de belasting over de toegevoegde waarde

16 mei 2022

F.20.0141.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220516.3F.5](#)

AC nr. ...

- Europees recht - Richtlijn 2006/112/EG - Uitlegging - Prejudiciële vraag - Onderneming voor de verkoop van tweedehandswagens en wrakken - Aankoop van buiten gebruik gestelde motorvoertuigen - Bestemd om "voor stukken" te worden verkocht - Niet uit die voertuigen gehaalde stukken - Gebruikte goederen - Begrip - Prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie

Wanneer de vraag rijst of buiten gebruik gestelde motorvoertuigen die door een onderneming voor de verkoop van tweedehandswagens en wrakken zijn gekocht bij de in artikel 314 van de richtlijn bedoelde personen en die bedoeld zijn om "voor stukken" te worden verkocht, zonder dat die stukken hieruit zijn gehaald, gebruikte goederen vormen in de zin van artikel 311, paragraaf 1, punt 1, van de richtlijn nr. 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 318.

- Art. 313, § 1 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde

- Art. 311, § 1, punt 1 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde

- Art. 1, § 2, eerste lid Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde

13 november 2023

F.19.0116.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231113.3F.3](#)

AC nr. ...

- Europees recht - Richtlijn 2006/112/EG - Uitlegging - Prejudiciële vraag - Onderneming voor de verkoop van tweedehandswagens en wrakken - Aankoop van buiten gebruik gestelde motorvoertuigen - Bestemd om "voor stukken" te worden verkocht - Niet uit die voertuigen gehaalde stukken - Gebruikte goederen - Begrip - Prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie

Wanneer de vraag rijst of buiten gebruik gestelde motorvoertuigen die door een onderneming voor de verkoop van tweedehandswagens en wrakken zijn gekocht bij de in artikel 314 van de richtlijn bedoelde personen en die bedoeld zijn om "voor stukken" te worden verkocht, zonder dat die stukken hieruit zijn gehaald, gebruikte goederen vormen in de zin van artikel 311, paragraaf 1, punt 1, van de richtlijn nr. 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 318.

- Art. 313, § 1 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde
- Art. 311, § 1, punt 1 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde
- Art. 1, § 2, eerste lid Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde

13 november 2023

F.19.0116.F

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231113.3F.3

AC nr. ...

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ

INTERNERING

Internering - Geestesstoornis die het oordeelsvermogen of de controle over de daden teniet doet of ernstig aantast - Voorwaarden - Beoordeling

De enkele vaststelling dat de betrokkene aan een geestesstoornis lijdt bestaande in een antisociale persoonlijkheidsstoornis volstaat niet voor het oordeel dat aan de in artikel 9, § 1, 2°, Interneringswet bepaalde voorwaarde is voldaan, dat voor een internering onder meer vereist dat de betrokkene op het ogenblik van de beslissing lijdt aan een geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden teniet doet of ernstig aantast; de rechter dient indien hij daartoe wordt uitgenodigd vast te stellen dat de geestesstoornis het oordeelsvermogen van de betrokkene of de controle over zijn daden teniet doet of ernstig aantast.

- Art. 9, § 1, 2° Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

9 maart 2021

P.21.0127.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.8](#)

AC nr. ...

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN

ALLERLEI

Allerlei - Strafzaken - Bevel tot aanhouding - Betekening - Na te leven vormvereisten - Overhandiging van een integraal afschrift van het bevel tot aanhouding

Volgens artikel 18 Voorlopige Hechteniswet, moet de betekening, om regelmatig te zijn, voldoen aan de vier daarin voorgeschreven cumulatieve rechtsvormen: de betekening geschiedt binnen een termijn van achtenveertig uur, door de griffier, door de directeur van de strafinrichting of door een agent van de openbare macht, in de taal van de rechtspleging en met afgifte van een volledig afschrift van de akte; een afschrift waarin een bladzijde ontbreekt die de opgave bevat van een van de tenlasteleggingen die aan de uitvaardiging van het bevel tot aanhouding ten grondslag liggen, is geen volledig afschrift van het bevel (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 764.

- Art. 18 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

1 december 2021

P.21.1481.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.11](#)

AC nr. ...

Allerlei - Strafzaken - Bevel tot aanhouding - Betekening - Geen regelmatige betekening binnen de wettelijke termijn

Bij ontstentenis van regelmatige betekening binnen de wettelijke termijn, is het bevel tot aanhouding nietig en kan het onderzoeksgerecht de inverdenkinggestelde niet in voorlopige hechtenis houden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 764.

- Art. 18 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

1 december 2021

P.21.1481.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.11](#)

AC nr. ...

Allerlei - Strafzaken - Bevel tot aanhouding - Betekening - Miskening van een op straffe van nietigheid voorgeschreven rechtsvorm

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling oordeelt dat de betekening van het bevel tot aanhouding overeenkomstig de wet is geschied, terwijl aan één van de voorwaarden voor een regelmatige betekening niet is voldaan, en de miskende vormvereiste op straffe van nietigheid is voorgeschreven, vernietigt het Hof zonder verwijzing het arrest dat de voorlopige hechtenis handhaaft (1).(1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 764.

- Art. 18 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

1 december 2021

P.21.1481.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.11](#)

AC nr. ...

BEVOEGDHEID EN AANLEG

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Sociaal procesrecht (bijzondere regels) - Arbeidsovereenkomst - Uitvoering op het grondgebied van meerdere lidstaten - Band - Plaats waar de werknemer gewoonlijk werkt - Begrip - Bepaling van die plaats - Op basis van aanwijzingen

Wanneer de arbeidsovereenkomst op het grondgebied van meerdere lidstaten wordt uitgevoerd, moet het begrip "plaats waar de werknemer gewoonlijk werkt" in de zin van artikel 19, punt 2, a), van de Verordening (EG) nr. 44/2001 worden uitgelegd als de plaats waar of van waaruit de werknemer feitelijk het belangrijkste deel van zijn verplichtingen jegens zijn werkgever vervult; om die plaats te bepalen, moet de rechter een aantal aanwijzingen in aanmerking nemen om zich ervan te vergewissen dat dit de plaats is waarmee het geschil de meest bijzondere band heeft (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 320.

- Art. 19, punt 2 Verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken

16 mei 2022

S.21.0038.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220516.3F.1](#)

AC nr. ...

BEWIJS

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Bewijsvoering - Landverzekering - Verzekeraar - Verhaalsrecht - Uitoefeningsvoorwaarde - Kennisgeving - Aard van de handeling - Bewijsmiddel

Aangezien het een gerichte eenzijdige rechtshandeling betreft, mag de verzekeraar met alle rechtsmiddelen het bewijs leveren van zijn voornemen om het verhaal in te stellen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 750.

- Art. 88, tweede lid Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

26 november 2021

C.21.0037.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211126.1F.3](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Schuldigverklaring - Feitelijke gegevens die als misdrijf kunnen worden omschreven waarvoor geen vervolging - Vermoeden van onschuld

De rechter mag de schuldigverklaring van een beklaagde aan het hem ten laste gelegde feit mede steunen op feitelijke gegevens, die als een misdrijf kunnen worden omschreven, waarvoor de beklaagde niet wordt vervolgd, voor zover de rechter de beklaagde niet schuldig verklaart aan dit niet vervolgd misdrijf en bijgevolg het vermoeden van onschuld niet miskent (1). (1) Zie concl. OM.

5 oktober 2021

P.21.0724.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.9](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Stuk in het bezit van een burgerlijke partij - Noodzaak, nut of raadzaamheid van het overleggen - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter

De rechter in strafzaken oordeelt onaantastbaar in feite over de noodzaak, het nut of de raadzaamheid van het overleggen van een stuk dat in bezit is van een burgerlijke partij (1). (1) Zie concl. OM.

5 oktober 2021

P.21.0724.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.9](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige à décharge - Beoordeling - Weigering - Impact op een eerlijk proces - Vermelding van concrete omstandigheden

Volgens artikel 6.3.d EVRM, dat bijzondere toepassingsmodaliteiten bevat van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces, heeft eenieder die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd ook het recht getuigen à décharge te ondervragen of te doen ondervragen maar die bepalingen kennen aan een beklaagde evenwel geen absoluut of onbeperkt recht toe om getuigen à décharge op de rechtszitting als getuige te horen, waarbij het aan de beklaagde toekomt aan te tonen en te motiveren dat het horen van een getuige à décharge noodzakelijk is voor de waarheidsvinding en het aan de rechter staat om daarover te oordelen, waarbij hij erover dient te waken dat het recht van de beklaagde op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd niet in het gedrang wordt gebracht; de rechter moet zijn beslissing over het al dan niet horen van de getuigen à décharge steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst en die concrete omstandigheden kunnen betrekking hebben op de betrouwbaarheid van de door de getuige af te leggen verklaring (1). (1) Cass. 7 januari 2020, AR P.19.0806.N, AC 2020, nr. 15; Cass 26 februari 2019, AR P.18.1028 N, AC 2019, nr. 117.

9 maart 2021

P.20.1104.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.5](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige à décharge - Weigering - Concrete omstandigheden - Betrouwbaarheid van de getuige - Beoordeling

Niets belet dat de rechter zijn beslissing om een getuige à décharge niet ter rechtszitting te horen, enkel steunt op de onbetrouwbaarheid van de door de betrokkene af te leggen verklaring, hetgeen namelijk impliceert dat die verklaring niet zal bijdragen tot de waarheidsvinding; het is wel vereist dat de rechter daarover een redelijke zekerheid heeft, maar daarvoor moet hij evenwel niet eerst de verklaring van de betrokkene horen en kan de rechter dat immers afleiden uit alle hem regelmatig voorgelegde gegevens.

9 maart 2021

P.20.1104.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.5](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Hoedanigheid van de getuige - Getuige à décharge - Beoordeling

De rechter mag ervan uitgaan dat de getuige die een beklaagde voorstelt ter rechtszitting te horen, een getuige à décharge is tenzij anders aangegeven en daarvoor moet de beklaagde geen uitdrukkelijk standpunt innemen over de hoedanigheid van de getuige en moet de rechter niet eerst over diens verklaring beschikken.

9 maart 2021

P.20.1104.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.5](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Verzoek tot confrontatie met getuigen

De beklaagde die ter rechtszitting met bepaalde personen wil worden geconfronteerd, moet dat duidelijk, precies en ondubbelzinnig aan de rechter vragen; de aanvoering van de beklaagde dat hij tijdens het strafrechtelijk vooronderzoek of voor de eerste rechter ten onrechte niet is geconfronteerd met bepaalde personen, impliceert als dusdanig nog geen vraag aan of verplichting voor de appelrechters om zelf die confrontaties te organiseren.

9 maart 2021

P.20.1144.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.6](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Niet-consensuele verspreiding van seksueel getinte

beelden en opnames - Bewijs van de constitutieve bestanddelen

Voor het bewijs van de constitutieve bestanddelen van het misdrijf omschreven in artikel 371/1, § 1, 2°, Strafwetboek is niet vereist dat de betrokken beeldopnames zich in het strafdossier bevinden.

- Art. 37/1, § 1, 2° Strafwetboek

5 oktober 2021

P.21.0859.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.7](#)

AC nr. ...

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING

- Strafzaken - Klacht met burgerlijke partijstelling - Proces-verbaal - Schriftelijke klacht - Saisine van de onderzoeksrechter

De onderzoeksrechter stelt van de klacht met burgerlijke partijstelling een proces-verbaal op waaruit onder meer moet blijken voor welke feiten de onderzoeksrechter werd geadieerd; indien ter gelegenheid van de burgerlijke partijstelling voor de onderzoeksrechter een schriftelijke klacht werd ingediend waarvan de inhoud niet of niet geheel overeenstemt met het door de onderzoeksrechter opgestelde proces-verbaal, is het dit proces-verbaal dat de draagwijdte van de klacht met burgerlijke partijstelling bepaalt en het staat de kamer van inbeschuldigingstelling te onderzoeken voor welke feiten de onderzoeksrechter is geadieerd.

- Art. 63 Wetboek van Strafvordering

5 oktober 2021

P.21.0769.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.5](#)

AC nr. ...

CASSATIE

BEVOEGDHEID VAN HET HOF

Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Strafzaken - Sociaal strafrecht - Ongewenst seksueel gedrag op het werk - Mening van andere werknemers - Invloed - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toezicht door het Hof

De rechter oordeelt onaantastbaar of een gedrag van een werknemer al dan niet een seksuele connotatie heeft die de waardigheid van een persoon aantast of een bedreigende, vijandige, beledigende vernederende of kwetsende omgeving creëert en hij is daarbij niet gebonden door de mening van andere werknemers over de seksuele connotatie en het grensoverschrijdend karakter van dat gedrag; het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 119 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

5 oktober 2021

P.21.0724.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.9](#)

AC nr. ...

CASSATIEBEROEP

STRAFZAKEN

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Burgerlijke rechtsvordering - Beklaagde - Rechtsplegingsvergoeding van de rechtstreeks dagende burgerlijke partij - Betekening

Een beklagde die een rechtsplegingsvergoeding vordert van een in het ongelijk gestelde rechtstreeks dagende burgerlijke partij, heeft voor wat betreft die rechtsvordering niet de hoedanigheid van vervolgd persoon en moet aldus zijn cassatieberoep overeenkomstig artikel 427 Wetboek van Strafvordering laten betekenen aan de partij tegen wie het gericht is.

- Art. 427 Wetboek van Strafvordering

9 maart 2021

P.20.1265.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.15](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Gemis aan belang of bestaansreden - Vreemdelingen - Vrijheidsberovende maatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest dat de invrijheidstelling beveelt - Cassatieberoep van de Belgische Staat - Nieuwe beslissing tot vasthouding in een welbepaalde plaats - Autonome titel - Cassatieberoep zonder voorwerp

Wanneer een nieuwe beslissing tot vasthouding in een welbepaalde plaats, uitgevaardigd op basis van artikel 51-5, § 4, Vreemdelingenwet, een nieuwe, autonome titel van vrijheidsberoving vormt, heeft die het verval van de vorige tot gevolg; bijgevolg is het cassatieberoep tegen het arrest dat de wettigheid ervan heeft getoetst, zonder voorwerp; het belang dat de Belgische Staat, eiser, niettemin voor zijn cassatieberoep beweert te behouden heeft niet tot gevolg dat dit zijn voorwerp terugkrijgt, aangezien de bij artikel 71 Vreemdelingenwet ingevoerde rechterlijke toetsing geen ander voorwerp heeft dan de vrijheidsberovende maatregel die van kracht is op het tijdstip dat het rechtscollege dat van de zaak kennisneemt, uitspraak moet doen (1). (1) Zie Cass. 28 november 2018, AR P.18.1154.F, AC 2018, nr. 674.

- Artt. 51-5, § 4, en 71 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

1 december 2021

P.21.1462.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.7](#)

AC nr. ...

CASSATIEMIDDELEN

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Onaantastbare beoordeling door feitenrechter - Strafzaken - Verzet - Termijn van verzet - Buitengewone termijn - Verlenging van de termijn wegens overmacht - Controle op de beslissing van laattijdig verzet door het Hof

Bij toepassing van artikel 187, § 5, 1°, Wetboek van Strafvordering is het verzet van een beklaagde, behoudens overmacht, niet ontvankelijk wanneer het niet binnen de wettelijke termijn werd ingesteld; overmacht die de ontvankelijkheid verantwoordt van het verzet dat na het verstrijken van de wettelijke termijn is ingesteld, kan alleen voortvloeien uit een omstandigheid buiten de wil van de verzetdoende partij, die door hem onmogelijk kon worden voorzien of vermeden; de rechter beoordeelt in feite of de aangevoerde omstandigheden een geval van overmacht uitmaken, het Hof gaat enkel na of de rechter uit de omstandigheden die hij in aanmerking neemt, al dan niet wettig overmacht heeft kunnen afleiden (1). (1) Cass. 22 maart 2016, AR P.14.1182.N, AC 2016, nr. 196, RABG 2016, 1028, noot V. VEREECKE en RW 2016-17, 302, noot B. DE SMET; Cass. 9 november 2011, AR P.11.1027.F, AC 2011, nr. 607 (concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas.), T. Strafr. 2012, 38 noot G. SCHOORENS; Cass. 27 april 2010, AR P.09.1847.N, AC 2010, nr. 285, RW 2010-11, 1475 noot B. DE SMET; Cass. 8 november 2006, AR P.06.0488.F, AC 2006, nr. 545, RDP 2007, 280. Zie alg. D. DE WOLF, Handboek correctioneel procesrecht, Intersentia, 2013, 166-168; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 2014, 1413-1415; J. MEESE, "Overmacht in het strafprocesrecht" in Overmacht, Intersentia, 2015, 149-169; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, II, 1660-1661.

- Art. 187, § 5, 1° Wetboek van Strafvordering

5 oktober 2021

P.21.0881.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.15](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Onaantastbare beoordeling door feitenrechter - Strafzaken - Verzet - Termijn van verzet - Buitengewone termijn - Verlenging van de termijn wegens overmacht - Controle op de beslissing van laattijdig verzet door het Hof

Bij toepassing van artikel 187, § 5, 1°, Wetboek van Strafvordering is het verzet van een beklagde, behoudens overmacht, niet ontvankelijk wanneer het niet binnen de wettelijke termijn werd ingesteld; overmacht die de ontvankelijkheid verantwoordt van het verzet dat na het verstrijken van de wettelijke termijn is ingesteld, kan alleen voortvloeien uit een omstandigheid buiten de wil van de verzetdoende partij, die door hem onmogelijk kon worden voorzien of vermeden; de rechter beoordeelt in feite of de aangevoerde omstandigheden een geval van overmacht uitmaken, het Hof gaat enkel na of de rechter uit de omstandigheden die hij in aanmerking neemt, al dan niet wettig overmacht heeft kunnen afleiden (1). (1) Cass. 22 maart 2016, AR P.14.1182.N, AC 2016, nr. 196, RABG 2016, 1028, noot V. VEREECKE en RW 2016-17, 302, noot B. DE SMET; Cass. 9 november 2011, AR P.11.1027.F, AC 2011, nr. 607 (concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas.), T. Strafr. 2012, 38 noot G. SCHOORENS; Cass. 27 april 2010, AR P.09.1847.N, AC 2010, nr. 285, RW 2010-11, 1475 noot B. DE SMET; Cass. 8 november 2006, AR P.06.0488.F, AC 2006, nr. 545, RDP 2007, 280. Zie alg. D. DE WOLF, Handboek correctioneel procesrecht, Intersentia, 2013, 166-168; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 2014, 1413-1415; J. MEESE, "Overmacht in het strafprocesrecht" in Overmacht, Intersentia, 2015, 149-169; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, II, 1660-1661.

- Art. 187, § 5, 1° Wetboek van Strafvordering

5 oktober 2021

P.21.0881.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.15](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Belang - Bestreden vonnis dat de strafvordering niet ontvankelijk verklaart - Bijkomend oordeel dat de feiten niet strafbaar zijn - Wet Civiele Veiligheid - Artikel 182 - Ministerieel Besluit van 23 maart 2020 - Artikel 8 - Verbod om zich onnodig op de openbare weg en in openbare plaatsen te bevinden - Uitzonderingen op dit verbod - Artikel 5, tweede lid, Ministerieel Besluit van 23 maart 2020 - Activiteiten in intieme of familiale kring - Middel dat dit bijkomend oordeel niet bekritiseert - Gevolg - Ontvankelijkheid

Wanneer het bestreden vonnis niet alleen de strafvordering niet ontvankelijk verklaart bij gebrek aan wettelijke grondslag voor de bestraffing, maar ook oordeelt dat de feiten niet strafbaar zijn omdat de beklagde een activiteit in intieme kring uitoefende in de zin van artikel 5, tweede lid, MB 23 maart 2020 waarop het verplaatsingsverbod van artikel 8 MB 23 maart 2020 niet van toepassing is, dan draagt dit oordeel de bestreden beslissing zodat het middel dat dit oordeel niet bekritiseert niet tot cassatie kan leiden en bij gebrek aan belang niet ontvankelijk is (1). (1) Over de ontvankelijkheid van de strafvordering zie Cass. 28 september 2021 (voltallige zitting), AR P.21.1129, AC 2021, nr. 593 met concl. van advocaat-generaal A. WINANTS.

- Art. 8 MB 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken

- Art. 5, tweede lid MB 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken

2 november 2021

P.21.0910.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211102.2N.6](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Belang - Strafvordering - Naar recht verantwoorde straf - Begrip

De grond van niet-ontvankelijkheid waarin wordt aangevoerd dat het middel niet ontvankelijk is bij gebrek aan belang omdat de straf naar recht is verantwoord, kan niet worden aangenomen wanneer het voorwerp van het middel niet beperkt is tot een van beide misdrijven waarvoor slechts één straf is uitgesproken, terwijl die straf naar recht verantwoord zou blijven door het andere bewezen verklaarde misdrijf (1). (1) Zie R. DECLERCQ, "Pourvoi en cassation en matière répressive", RPDB, 2015, nr. 792.

8 december 2021

P.21.0082.F

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211208.2F.2

AC nr. ...

EIGENDOM

- Recht op eigendom - Strafzaken - Bijzondere verbeurdverklaring - Voertuig gediend om drugsmisdrijven te plegen - Rechten van derden - Derde niet veroordeeld voor het drugsmisdrijf - Goeder trouw - Beoordeling - Criteria

Het algemeen rechtsbeginsel van het persoonlijke karakter van de straf en het recht op eigendom verzetten zich ertegen dat een verbeurdverklaring op grond van artikel 4, § 6, Drugswet, van een voertuig dat gediend heeft om drugsmisdrijven te plegen die de rechter kan bevelen zelfs indien het geen eigendom is van de veroordeelde, wordt opgelegd aan een derde te goeder trouw die niet wist en niet kon weten dat zijn voertuig werd of zou worden gebruikt om het drugsmisdrijf te plegen; het enkele feit dat de derde niet is veroordeeld voor het drugsmisdrijf voor het plegen waarvan zijn voertuig heeft gediend, volstaat bijgevolg niet om de verbeurdverklaring ervan lastens de dader van het misdrijf te beletten, maar daarvoor is ook vereist dat de derde te goeder trouw is en bij het bepalen van die goede trouw kan de rechter rekening houden met het gegeven dat de derde ingevolge een hem verwijtbare gedraging heeft bijgedragen tot de totstandkoming van het drugsmisdrijf; het staat aan de rechter om op grond van de concrete gegevens van de zaak te oordelen of de derde die opkomt tegen de verbeurdverklaring van het voertuig op grond van artikel 4, § 6, Drugswet, te goeder trouw is (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 4, § 6 Wet 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende mid

9 maart 2021

P.20.1171.N

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.9

AC nr. ...

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL

- Tenuitvoerlegging - Verplichte weigeringsgrond - Aantasting van de fundamentele rechten zoals bevestigd door artikel 6 EVRM - Verantwoording - Aanvoering

Krachtens artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel wordt de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel geweigerd ingeval ernstige redenen bestaan te denken dat de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel afbreuk zou doen aan de fundamentele rechten van de betrokken persoon, zoals die worden bevestigd door artikel 6 EVRM; gelet op het beginsel van wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten moet de weigering tot overlevering worden verantwoord met uitvoerige gegevens die wijzen op een kennelijk gevaar voor de fundamentele rechten van de betrokken persoon en die het vermoeden van eerbiediging van die rechten waarvan de uitvaardigende lidstaat geniet, kunnen weerleggen; de betrokken persoon moet derhalve een ernstig, persoonlijk en direct risico op schending van zijn fundamentele rechten aantonen (1). (1) zie Cass. 23 januari 2013, AR P.13.0087.F, AC 2013, nr. 55.

- Art. 6 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Art. 4, 5° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

25 augustus 2021

P.21.1119.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210825.VAK.7](#)

AC nr. ...

- Tenuitvoerlegging - Verplichte weigeringsgrond - Aantasting van de fundamentele rechten zoals bevestigd door artikel 6 EVRM - Polen - Gebreken in het Poolse rechtssysteem - Vereiste van een concreet onderzoek van de individuele toestand

Uit de arresten van het Hof van Justitie van de Europese Unie van respectievelijk 17 december 2020 in de zaken C-354/20 PPU en C-412/20 PPU en 15 juli 2021 in de zaak C-791/19, volgt dat aan de vereiste van een concreet onderzoek van de individuele toestand van een persoon tegen wie een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd geen afbreuk wordt gedaan door het bestaan van de gebreken in het Poolse rechtssysteem die de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de Poolse rechters kunnen aantasten.

25 augustus 2021

P.21.1119.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210825.VAK.7](#)

AC nr. ...

EUROPESE UNIE

PREJUDICIELE GESCHILLEN

Prejudiciële geschillen - Verplichting

Wanneer een uitlegging van een Europese verordening overduidelijk is, bestaat er geen grond om de door een partij voorgestelde prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie voor te leggen.

16 mei 2022

C.18.0347.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220516.3F.3](#)

AC nr. ...

Prejudiciële geschillen - Belasting over de toegevoegde waarde - Richtlijn 2006/112/EG - Uitlegging - Onderneming voor de verkoop van tweedehandswagens en wrakken - Aankoop van buiten gebruik gestelde motorvoertuigen - Bestemd om "voor stukken" te worden verkocht - Niet uit die voertuigen gehaalde stukken - Gebruikte goederen

Wanneer de vraag rijst of buiten gebruik gestelde motorvoertuigen die door een onderneming voor de verkoop van tweedehandswagens en wrakken zijn gekocht bij de in artikel 314 van de richtlijn bedoelde personen en die bedoeld zijn om "voor stukken" te worden verkocht, zonder dat die stukken hieruit zijn gehaald, gebruikte goederen vormen in de zin van artikel 311, paragraaf 1, punt 1, van de richtlijn nr. 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 318.

- Art. 313, § 1 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde

- Art. 311, § 1, punt 1 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde

- Art. 1, § 2, eerste lid Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde

13 november 2023

F.19.0116.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231113.3F.3](#)

AC nr. ...

Prejudiciële geschillen - Belasting over de toegevoegde waarde - Richtlijn 2006/112/EG - Uitlegging - Onderneming voor de verkoop van tweedehandswagens en wrakken - Aankoop van buiten gebruik gestelde motorvoertuigen - Bestemd om "voor stukken" te worden verkocht - Niet uit die voertuigen gehaalde stukken - Gebruikte goederen

Wanneer de vraag rijst of buiten gebruik gestelde motorvoertuigen die door een onderneming voor de verkoop van tweedehandswagens en wrakken zijn gekocht bij de in artikel 314 van de richtlijn bedoelde personen en die bedoeld zijn om "voor stukken" te worden verkocht, zonder dat die stukken hieruit zijn gehaald, gebruikte goederen vormen in de zin van artikel 311, paragraaf 1, punt 1, van de richtlijn nr. 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 318.

- Art. 313, § 1 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde

- Art. 311, § 1, punt 1 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde
- Art. 1, § 2, eerste lid Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde

13 november 2023

F.19.0116.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231113.3F.3](#)

AC nr. ...

VERDRAGSBEPALINGEN

Verdragsbepalingen - Allerlei - Landbouw - Gemeenschappelijke ordening der markten - Suikersector - Quota - Aanvangsdatum van het verkoopseizoen - Beginsel - Afwijking

De aanvangsdatum van het verkoopseizoen wordt vastgesteld op grond van de normale productiecyclus van suiker, zonder dat een lidstaat, waaronder België, op die datum mag vooruitlopen op grond van een specifieke oogstcyclus van de suikerbieten; echter kunnen Spanje, Italië en Portugal, maar niet België, afwijken van de regel waarbij de suikerproductie verbonden wordt aan een verkoopseizoen voor de suiker uit herfstbieten.

- Art. 20 Verordening (EG) nr. 952/2006 van de Commissie van 29 juni 2006 houdende uitvoeringsbepalingen van Verordening (EG) nr. 318/2006 van de Raad, wat betreft het beheer van de interne suikermarkt en het quotastelsel
- Art. 3, e) Verordening (EG) nr. 1234/2007 van de Raad 22 oktober 2007

16 mei 2022

C.18.0347.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220516.3F.3](#)

AC nr. ...

Verdragsbepalingen - Allerlei - Landbouw - Gemeenschappelijke ordening der markten - Suikersector - Kwantitatieve beperking van de productie - Invoeringsmodaliteiten

Per verkoopjaar wordt er door de lidstaat aan de erkende fabrikant een productiequotum toegekend en de voorwaarden voor dat quotum worden niet over twee opeenvolgende jaren maar over het enkele betrokken verkoopjaar beoordeeld.

- Artt. 55, § 2, 56, §§ 1 en 2, 61, eerste en tweede lid, 63, §§ 1 en 2, en 64, § 1, a) Verordening (EG) nr. 1234/2007 van de Raad 22 oktober 2007

16 mei 2022

C.18.0347.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220516.3F.3](#)

AC nr. ...

Verdragsbepalingen - Allerlei - Landbouw - Gemeenschappelijke ordening der markten - Suikersector - Quota - Beheer van het overschot

De productie die het quotum overtreft, is aan een heffing onderhevig die tot doel heeft een dergelijke productie te ontmoedigen; de gemeenschapswetgever heeft voor de suikersector evenwel in afwijkingen voorzien die dus strikt moeten worden uitgelegd en die toestaan om, tijdens het verkoopseizoen, de overtollige suiker voor één van de in artikel 61 van de Verordening (EG) 1234/2007 bepaalde doeleinden te gebruiken, namelijk de vervaardiging van industriële suiker, de voorziening van ultraperifere gebieden alsmede de uitvoer en overboeking naar de quotumproductie van het volgende verkoopseizoen, zodat de aldus gebruikte suiker definitief en onherroepelijk uit de verkoopcyclus van het lopende seizoen worden gehaald; de overboeking wordt geconcretiseerd door de opslag van de overgeboekte suiker.

- Artt. 55, § 2, 56, §§ 1 en 2, 61, eerste en tweede lid, 63, §§ 1 en 2, en 64, § 1, a) Verordening (EG) nr. 1234/2007 van de Raad 22 oktober 2007

16 mei 2022

C.18.0347.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220516.3F.3](#)

AC nr. ...

Verdragsbepalingen - Allerlei - Landbouw - Gemeenschappelijke ordening der markten - Suikersector - Quota - Overtollige productie - Beheer van het overschot

Hoewel de overboeking van een overtollige hoeveelheid suiker, wegens het fungibele karakter ervan, betrekking heeft op uitwisselbare suiker, verplicht het definitieve en onherroepelijke gebruik dat van die overboeking wordt gemaakt de erkende fabrikant evenwel ertoe elke dag van het verkoopseizoen een voortdurende voorraad van overgeboekte suiker in stand te houden, ongeacht de herkomst van die suiker, tot aan het einde van het betrokken verkoopseizoen.

- Artt. 8, § 1, 9, 10, §§ 1 en 2, 13, §§ 1 en 2, en 21, § 1 Verordening (EG) nr. 952/2006 van de Commissie van 29 juni 2006 houdende uitvoeringsbepalingen van Verordening (EG) nr. 318/2006 van de Raad, wat betreft het beheer van de interne suikermarkt en het quotastelsel

- Art. 57, §§ 1 en 2 Verordening (EG) nr. 1234/2007 van de Raad 22 oktober 2007

16 mei 2022

C.18.0347.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220516.3F.3](#)

AC nr. ...

Verdragsbepalingen - Allerlei - Landbouw - Gemeenschappelijke ordening der markten - Suikersector - Quota - Overboeking van een overtollige hoeveelheid van uitwisselbare suiker - Controle van het beheer van de quota - Verplichtingen van de erkende fabrikant - Draagwijdte van de aan de erkende fabrikant opgelegde verplichtingen - Bevoegdheid van de bevoegde autoriteit van de lidstaat - Voorwerp

De aan de erkende fabrikant opgelegde verplichtingen om een register te houden en elke maand de stand van de productie mee te delen zijn instrumenten die aan de bevoegde autoriteit van de lidstaat ter beschikking zijn gesteld om haar controleopdracht te vereenvoudigen en niet om deze te beperken; die verplichtingen leggen de bevoegde autoriteit geenszins op één datum te bepalen, namelijk aan het einde van elke maand, waartoe ze haar controle van de voorraden moet beperken, maar staan haar integendeel onverminderd toe op elk ogenblik elke inlichting op te vragen of tot elke controle van de volledige productie- en verkoopketen van de erkende fabrikant over te gaan, zodat de naleving van die verplichtingen niet uitsluit dat een tekortkoming in het beheer van de quota's kan worden vastgesteld; dergelijke verplichtingen hebben niet tot doel of tot gevolg de draagwijdte van de bestemming van de overboeking van de overtollige suiker te bepalen.

- Artt. 8, § 1, 9, 10, §§ 1 en 2, 13, §§ 1 en 2, en 21, § 1 Verordening (EG) nr. 952/2006 van de Commissie van 29 juni 2006 houdende uitvoeringsbepalingen van Verordening (EG) nr. 318/2006 van de Raad, wat betreft het beheer van de interne suikermarkt en het quotastelsel

- Art. 57, §§ 1 en 2 Verordening (EG) nr. 1234/2007 van de Raad 22 oktober 2007

16 mei 2022

C.18.0347.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220516.3F.3](#)

AC nr. ...

FOLTERING - ONMENSELIJKE BEHANDELING

- Moreel bestanddeel - Algemeen opzet - Onmenselijke behandeling

De bij artikel 417bis, 2°, Strafwetboek strafbaar gestelde gedraging is het toebrengen van ernstig geestelijk of lichamelijk leed, dat enkel een algemeen opzet vereist; noch uit de tekst van deze bepaling noch uit de wetsgeschiedenis ervan kan worden afgeleid dat een bijzonder opzet is vereist.

- Art. 417bis, 2° Strafwetboek

9 maart 2021

P.20.1166.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.7](#)

AC nr. ...

GEMEENSCHAP EN GEWEST

- Decreten - Misdrijven - Toepasselijkheid van de bepalingen van boek I Strafwetboek - Uitzonderingsbepalingen

Artikel 11, eerste lid, Bijzondere Wet Hervorming Instellingen, zoals gewijzigd door de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur, bepaalt dat binnen de grenzen van de bevoegdheden van de Gemeenschappen en de Gewesten de decreten de niet-naleving van hun bepalingen strafbaar kunnen stellen en de straffen wegens die niet-naleving kunnen bepalen; de bepalingen van Boek I van het Strafwetboek zijn hierop van toepassing, behoudens de uitzonderingen die voor bijzondere inbreuken door een decreet kunnen worden gesteld (1). (1) Volgens de Raad van State "l'article 100 du Code pénal autorise expressément les lois et règlements particuliers à déroger aux dispositions du premier livre de ce Code. Il s'en déduit que ces règles, et notamment celles qui ont trait au concours d'infractions, ne sont pas d'ordre public", de wetgever kan er dus van afwijken en "eu égard à l'article 11 de la loi spéciale [du 8 août 1980 de réformes institutionnelles], le législateur [régional peut] concevoir un régime pour le concours d'infractions différent de celui qui est consacré par les articles 60 et suivants du Code pénal" (RvS 1 maart 2019, nr. 243.876).

- Art. 100 Strafwetboek

- Art. 11 Bijzondere Wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980

8 december 2021

P.21.0082.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211208.2F.2](#)

AC nr. ...

GEZONDHEIDSPOLITIE

OVER DE MENS

Over de mens - Wet Civiele Veiligheid - Artikel 182 - Ministerieel Besluit van 23 maart 2020 - Artikel 8 - Verbod om zich onnodig op de openbare weg en in openbare plaatsen te bevinden - Uitzonderingen op dit verbod - Artikel 5, tweede lid, Ministerieel Besluit van 23 maart 2020 - Activiteiten in intieme of familiale kring - Draagwijdte

Wanneer het bestreden vonnis niet alleen de strafvordering niet ontvankelijk verklaart bij gebrek aan wettelijke grondslag voor de bestraffing, maar ook oordeelt dat de feiten niet strafbaar zijn omdat de beklaagde een activiteit in intieme kring uitoefende in de zin van artikel 5, tweede lid, MB 23 maart 2020 waarop het verplaatsingsverbod van artikel 8 MB 23 maart 2020 niet van toepassing is, dan draagt dit oordeel de bestreden beslissing zodat het middel dat dit oordeel niet bekritiseert niet tot cassatie kan leiden en bij gebrek aan belang niet ontvankelijk is (1). (1) Over de ontvankelijkheid van de strafvordering zie Cass. 28 september 2021 (voltallige zitting), AR P.21.1129, AC 2021, nr. 593 met concl. van advocaat-generaal A. WINANTS.

- Art. 8 MB 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken

- Art. 5, tweede lid MB 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken

2 november 2021

P.21.0910.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211102.2N.6](#)

AC nr. ...

GRONDWET

GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE)

GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 149 - Strafvueroeringsrechtbank - Verzoek tot uitstel via e-mail - Vermelding - Beantwoording

Artikel 149 Grondwet verplicht de rechter niet om melding te maken van een e-mail met een verzoek tot uitstel van de behandeling van een zaak op de daartoe vastgestelde datum, noch om daarop te antwoorden.

25 augustus 2021

P.21.1104.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210825.VAK.3](#)

AC nr. ...

HOF VAN ASSISEN

SAMENSTELLING VAN DE JURY EN VAN HET HOF

Samenstelling van de jury en van het hof - Preliminaire zitting - Arrest van de voorzitter van het hof van assisen houdende de lijst van getuigen - Artikel 278, § 4, Wetboek van Strafvordering - Afwezigheid van rechtsmiddel

Artikel 278, § 4, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat tegen het in dat artikel bedoelde arrest van de preliminaire rechtszitting van de voorzitter van het hof van assisen, dat de lijst bevat van de getuigen die ter rechtszitting van dat hof zullen worden gehoord, geen rechtsmiddel kan worden ingesteld (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 278, § 4 Wetboek van Strafvordering

20 december 2022

P.21.0828.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221220.2N.22](#)

AC nr. ...

Samenstelling van de jury en van het hof - Preliminaire zitting - Arrest van de voorzitter van het hof van assisen houdende de lijst van getuigen - Artikel 278, § 4, Wetboek van Strafvordering - Afwezigheid van rechtsmiddel

Artikel 278, § 4, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat tegen het in dat artikel bedoelde arrest van de preliminaire rechtszitting van de voorzitter van het hof van assisen, dat de lijst bevat van de getuigen die ter rechtszitting van dat hof zullen worden gehoord, geen rechtsmiddel kan worden ingesteld (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 278, § 4 Wetboek van Strafvordering

20 december 2022

P.21.0828.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221220.2N.22](#)

AC nr. ...

HOGER BEROEP

STRAFZAKEN (DOUANE EN ACCIJNZEN INBEGREPEN)

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Grievensformulier - Aanduiding van grief - Formulering van eis, exceptie of verweer - Afleiden van een rechtsgevolg - Taak van de appelrechter - Draagwijdte

Uit artikel 149 Grondwet volgt dat in de mate waarin een appelland in een grievensformulier niet alleen zijn grieven aanduidt, maar ook een duidelijke eis, exceptie of verweer formuleert, de appelrechter daarop moet antwoorden; daarentegen verplicht noch artikel 149 Grondwet noch enig algemeen rechtsbeginsel de rechter te antwoorden op een aanvoering die geen precies verweer bevat of waaruit de appelland geen rechtsgevolg voor de te nemen beslissing afleidt en de omstandigheid dat die aanvoering het voorwerp uitmaakt van een grief die de saisine van de appelrechter bepaalt, speelt daarbij geen rol (1). (1) Cass. 21 november 2017, AR P.17.0040.N, AC 2017, nr. 660.

2 november 2021

P.21.0708.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211102.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Onderzoeksgerecht - Regeling van de rechtspleging - Beschikking van de raadkamer - Hoger beroep door het openbaar ministerie - Beperking van het hoger beroep - Saisine van de kamer van inbeschuldigingstelling - Vernietiging

Het openbaar ministerie dat bij toepassing van artikel 135, § 1, Wetboek van Strafvordering hoger beroep kan instellen tegen alle beschikkingen van de raadkamer, kan dit hoger beroep beperken tot bepaalde onderdelen van een dergelijke beschikking; wanneer de raadkamer oordeelt dat er eensdeels geen redenen voorhanden zijn om een inverdenkinggestelde wegens bepaalde feiten naar het vonnisgerecht te verwijzen maar dat er anderdeels wel redenen voorhanden zijn om die inverdenkinggestelde wegens andere feiten naar het vonnisgerecht te verwijzen, is op het loutere hoger beroep van het openbaar ministerie tegen die beslissing tot verwijzing, de beslissing tot buitenvervolginstelling niet aan het oordeel van de kamer van inbeschuldigingstelling onderworpen en de omstandigheid dat de kamer van inbeschuldigingstelling het door het openbaar ministerie in hoger beroep bestreden gedeelte van de beschikking van de raadkamer tenietdoet, doet hieraan geen afbreuk.

- Art. 135, § 1 Wetboek van Strafvordering

9 maart 2021

P.20.1012.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.16](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Rechtspleging in hoger beroep - Eenstemmigheid - Raadsheer in de correctionele kamer van het hof van beroep - Raadsheer voordien lid van de correctionele rechtbank oordelend over een verzoek tot voorlopige invrijheidstelling - Uitspraak bij eenparigheid door de correctionele kamer in beroep - Onpartijdige rechterlijke instantie - Draagwijdte

Het enkele gegeven dat een raadsheer in een correctionele kamer van het hof van beroep mee oordeelt over de gegrondheid van de strafvordering, terwijl hij in het kader van dezelfde strafvordering voorheen als lid van de correctionele rechtbank heeft geoordeeld over een verzoek tot voorlopige invrijheidstelling van dezelfde beklaagde, houdt niet in dat die raadsheer een tweede maal kennisneemt van dezelfde zaak in de zin van de bepaling van artikel 292, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek en uit dat enkele gegeven kan evenmin schending van artikel 6.1 EVRM of miskennis van het recht op een onpartijdige rechterlijke instantie worden afgeleid en dat is slechts anders indien uit de beslissing van de correctionele rechtbank blijkt dat deze zich daadwerkelijk een mening heeft gevormd over de grond van de zaak; dat de correctionele kamer van het hof van beroep zich uitspreekt met eenparigheid van haar leden zoals bedoeld in artikel 211bis Wetboek van Strafvordering, doet aan het voorgaande geen afbreuk (1). (1) Cass. 12 maart 2013, AR P.12.0852.N, AC 2013, nr. 171; Cass. 26 april 1994, AR P.94.0358.N, AC 1994, nr. 201 en de noot M.D.S.; R. DECLERCQ, *Beginselen van Strafrechtspleging* 6de editie 2014, pp. 791-805; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, t. I, pp. 15-20; A. WINANTS, "De onpartijdige rechter: invloed op de Belgische rechtspraak van de arresten Piersack en De Cubber", in J. D'HAENENS, A. DE NAUW en M. STORME (eds.) *Actuele problemen van strafrecht. XIVde Postuniversitaire cyclus Willy Delva 1987- 88*, Antwerpen, 1988, pp. 277-312.

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 292, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

2 november 2021

P.21.0717.N

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211102.2N.2

AC nr. ...

LANDBOUW

- Europese Unie - Gemeenschappelijke ordening der markten - Suikersector - Quota - Aanvangsdatum van het verkoopseizoen - Beginsel - Afwijking

De aanvangsdatum van het verkoopseizoen wordt vastgesteld op grond van de normale productiecyclus van suiker, zonder dat een lidstaat, waaronder België, op die datum mag vooruitlopen op grond van een specifieke oogstcyclus van de suikerbieten; echter kunnen Spanje, Italië en Portugal, maar niet België, afwijken van de regel waarbij de suikerproductie verbonden wordt aan een verkoopseizoen voor de suiker uit herfstbieten.

- Art. 20 Verordening (EG) nr. 952/2006 van de Commissie van 29 juni 2006 houdende uitvoeringsbepalingen van Verordening (EG) nr. 318/2006 van de Raad, wat betreft het beheer van de interne suikermarkt en het quotastelsel

- Art. 3, e) Verordening (EG) nr. 1234/2007 van de Raad 22 oktober 2007

16 mei 2022

C.18.0347.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220516.3F.3](#)

AC nr. ...

- Europese Unie - Gemeenschappelijke ordening der markten - Suikersector - Quota - Overboeking van een overtollige hoeveelheid van uitwisselbare suiker - Controle van het beheer van de quota - Verplichtingen van de erkende fabrikant - Draagwijdte van de aan de erkende fabrikant opgelegde verplichtingen - Bevoegdheid van de bevoegde autoriteit van de lidstaat - Voorwerp

De aan de erkende fabrikant opgelegde verplichtingen om een register te houden en elke maand de stand van de productie mee te delen zijn instrumenten die aan de bevoegde autoriteit van de lidstaat ter beschikking zijn gesteld om haar controleopdracht te vereenvoudigen en niet om deze te beperken; die verplichtingen leggen de bevoegde autoriteit geenszins op één datum te bepalen, namelijk aan het einde van elke maand, waartoe ze haar controle van de voorraden moet beperken, maar staan haar integendeel onverminderd toe op elk ogenblik elke inlichting op te vragen of tot elke controle van de volledige productie- en verkoopketen van de erkende fabrikant over te gaan, zodat de naleving van die verplichtingen niet uitsluit dat een tekortkoming in het beheer van de quota's kan worden vastgesteld; dergelijke verplichtingen hebben niet tot doel of tot gevolg de draagwijdte van de bestemming van de overboeking van de overtollige suiker te bepalen.

- Artt. 8, § 1, 9, 10, §§ 1 en 2, 13, §§ 1 en 2, en 21, § 1 Verordening (EG) nr. 952/2006 van de Commissie van 29 juni 2006 houdende uitvoeringsbepalingen van Verordening (EG) nr. 318/2006 van de Raad, wat betreft het beheer van de interne suikermarkt en het quotastelsel

- Art. 57, §§ 1 en 2 Verordening (EG) nr. 1234/2007 van de Raad 22 oktober 2007

16 mei 2022

C.18.0347.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220516.3F.3](#)

AC nr. ...

- Europese Unie - Gemeenschappelijke ordening der markten - Suikersector - Quota - Overtollige productie - Overboeking van een overtollige hoeveelheid van uitwisselbare suiker - Verplichtingen van de erkende fabrikant tijdens het verkoopseizoen - Doelstellingen

Hoewel de overboeking van een overtollige hoeveelheid suiker, wegens het fungibele karakter ervan, betrekking heeft op uitwisselbare suiker, verplicht het definitieve en onherroepelijke gebruik dat van die overboeking wordt gemaakt de erkende fabrikant evenwel ertoe elke dag van het verkoopseizoen een voortdurende voorraad van overgeboekte suiker in stand te houden, ongeacht de herkomst van die suiker, tot aan het einde van het betrokken verkoopseizoen.

- Artt. 8, § 1, 9, 10, §§ 1 en 2, 13, §§ 1 en 2, en 21, § 1 Verordening (EG) nr. 952/2006 van de Commissie van 29 juni 2006 houdende uitvoeringsbepalingen van Verordening (EG) nr. 318/2006 van de Raad, wat betreft het beheer van de interne suikermarkt en het quotastelsel

- Art. 57, §§ 1 en 2 Verordening (EG) nr. 1234/2007 van de Raad 22 oktober 2007

16 mei 2022

C.18.0347.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220516.3F.3](#)

AC nr. ...

- Europese Unie - Gemeenschappelijke ordening der markten - Suikersector - Kwantitatieve beperking van de productie - Invoeringsmodaliteiten

Per verkoopjaar wordt er door de lidstaat aan de erkende fabrikant een productiequotum toegekend en de voorwaarden voor dat quotum worden niet over twee opeenvolgende jaren maar over het enkele betrokken verkoopjaar beoordeeld.

- Artt. 55, § 2, 56, §§ 1 en 2, 61, eerste en tweede lid, 63, §§ 1 en 2, en 64, § 1, a) Verordening (EG) nr. 1234/2007 van de Raad 22 oktober 2007

16 mei 2022

C.18.0347.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220516.3F.3](#)

AC nr. ...

- Europese Unie - Gemeenschappelijke ordening der markten - Suikersector - Quota - Overtollige productie - Beheer van het overschot

De productie die het quotum overtreft, is aan een heffing onderhevig die tot doel heeft een dergelijke productie te ontmoedigen; de gemeenschapswetgever heeft voor de suikersector evenwel in afwijkingen voorzien die dus strikt moeten worden uitgelegd en die toestaan om, tijdens het verkoopseizoen, de overtollige suiker voor één van de in artikel 61 van de Verordening (EG) 1234/2007 bepaalde doeleinden te gebruiken, namelijk de vervaardiging van industriële suiker, de voorziening van ultraperifere gebieden alsmede de uitvoer en overboeking naar de quotumproductie van het volgende verkoopseizoen, zodat de aldus gebruikte suiker definitief en onherroepelijk uit de verkoopcyclus van het lopende seizoen worden gehaald; de overboeking wordt geconcretiseerd door de opslag van de overgeboekte suiker.

- Artt. 55, § 2, 56, §§ 1 en 2, 61, eerste en tweede lid, 63, §§ 1 en 2, en 64, § 1, a) Verordening (EG) nr. 1234/2007 van de Raad 22 oktober 2007

16 mei 2022

C.18.0347.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220516.3F.3](#)

AC nr. ...

MISDRIJF

ALGEMEEN. BEGRIP. MATERIEEL EN MOREEL BESTANDDEEL. EENHEID VAN OPZET

Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Onmenselijke behandeling - Moreel bestanddeel - Algemeen opzet

De bij artikel 417bis, 2°, Strafwetboek strafbaar gestelde gedraging is het toebrengen van ernstig geestelijk of lichamelijk leed, dat enkel een algemeen opzet vereist; noch uit de tekst van deze bepaling noch uit de wetgeschiedenis ervan kan worden afgeleid dat een bijzonder opzet is vereist.

- Art. 417bis, 2° Strafwetboek

9 maart 2021

P.20.1166.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.7](#)

AC nr. ...

Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Niet-consensuele verspreiding van seksueel getinte beelden en opnames - Bewijs van de constitutieve bestanddelen

Voor het bewijs van de constitutieve bestanddelen van het misdrijf omschreven in artikel 371/1, § 1, 2°, Strafwetboek is niet vereist dat de betrokken beeldopnames zich in het strafdossier bevinden.

- Art. 371/1, § 1, 2° Strafwetboek

5 oktober 2021

P.21.0859.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.7](#)

AC nr. ...

Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Niet-consensuele verspreiding van seksueel getinte beelden en opnames - Toestemming om naaktbeelden te plaatsen op een website - Verdere verspreiding

Het gegeven dat een persoon toestemming geeft om naaktbeelden te plaatsen op een website, zelfs als die website vrij raadpleegbaar is, houdt niet in dat deze beelden zonder zijn toestemming verder mogen worden verspreid.

- Art. 371/1, § 1, 2° Strafwetboek

5 oktober 2021

P.21.0859.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.7](#)

AC nr. ...

Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Ongewenst seksueel gedrag op het werk - Beoordeling - Wijze - Mening van andere werknemers

De rechter oordeelt onaantastbaar of een gedrag van een werknemer al dan niet een seksuele connotatie heeft die de waardigheid van een persoon aantast of een bedreigende, vijandige, beledigende vernederende of kwetsende omgeving creëert en hij is daarbij niet gebonden door de mening van andere werknemers over de seksuele connotatie en het grensoverschrijdend karakter van dat gedrag; het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 119 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

5 oktober 2021

P.21.0724.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.9](#)

AC nr. ...

Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet -

Ongewenst seksueel gedrag op het werk - Constitutionele bestanddelen - Drijfveer

Uit de artikelen 32bis, eerste lid, en 32ter, eerste lid, 3°, Wet Welzijn Werknemers en artikel 119 Sociaal Strafwetboek volgt dat het ongewenste gedrag van een werknemer met een seksuele connotatie, kan worden aangezien als ongewenst seksueel gedrag in de zin van deze bepalingen; hierbij is niet vereist dat de werknemer zich gedragen heeft met een seksuele intentie (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 119 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek
- Artt. 32bis en 32ter Wet 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk

5 oktober 2021

P.21.0724.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.9](#)

AC nr. ...

TOEREKENBAARHEID**Toerekenbaarheid - Allerlei - Sociaal strafrecht - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Lasthebber - Begrip - Gezag en bevoegdheid om over de naleving van de wet te waken - Beoordeling**

Een lasthebber in de zin van artikel 181, § 1, 1° Sociaal Strafwetboek is de persoon die door de werkgever ermee is belast om buiten een band van ondergeschiktheid voor zijn rekening de naleving van de sociaalrechtelijke verplichtingen te verzekeren, wat inhoudt dat die lasthebber beschikt over het gezag en de nodige bevoegdheid om effectief over die naleving te waken, zelfs al zou die bevoegdheid zijn beperkt naar tijd en plaats, voorwaarden waarover de rechter onaantastbaar oordeelt of eraan is voldaan; een feitelijke zaakvoerder van een werkgever-rechtspersoon kan lasthebber zijn van die werkgever in de zin van artikel 181, § 1, 1°, Sociaal Strafwetboek mits aan de voormelde voorwaarden is voldaan en het is niet vereist dat de rechter uitdrukkelijk vaststelt dat er tussen die werkgever-rechtspersoon en die feitelijke zaakvoerder een contractuele relatie bestaat.

- Art. 181 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

28 september 2021

P.21.0644.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210914.2N.19](#)

AC nr. ...

Toerekenbaarheid - Allerlei - Autonome invulling door de strafrechter - Sociaal strafrecht - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Werkgever, aangestelde of lasthebber - Betekenis

De bewezenverklaring van het door artikel 181, § 1, 1° Sociaal Strafwetboek bedoelde misdrijf vereist dat de dader de hoedanigheid heeft van werkgever of van diens aangestelde of van diens lasthebber; deze begrippen kunnen door de strafrechter autonoom worden ingevuld, in die zin dat hij er een andere betekenis of draagwijdte aangeeft dan die welke ze in andere rechtstakken, zoals het burgerlijk of sociaal recht, hebben (1). (1) Zie ook Cass. 10 mei 2005, AR P. 04.1693.N, AC 2005, nr. 270, met concl. van de heer procureur-generaal M. De Swaef.

- Art. 181 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

28 september 2021

P.21.0644.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210914.2N.19](#)

AC nr. ...

Toerekenbaarheid - Allerlei - Autonome invulling door de strafrechter - Sociaal strafrecht - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Werkgever, aangestelde of lasthebber - Betekenis

De bewezenverklaring van het door artikel 181, § 1, 1° Sociaal Strafwetboek bedoelde misdrijf vereist dat de dader de hoedanigheid heeft van werkgever of van diens aangestelde of van diens lasthebber; deze begrippen kunnen door de strafrechter autonoom worden ingevuld, in die zin dat hij er een andere betekenis of draagwijdte aangeeft dan die welke ze in andere rechtstakken, zoals het burgerlijk of sociaal recht, hebben (1). (1) Zie ook Cass. 10 mei 2005, AR P. 04.1693.N, AC 2005, nr. 270, met concl. van de heer procureur-generaal M. De Swaef.

- Art. 181 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

28 september 2021

P.21.0644.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.25](#)

AC nr. ...

Toerekenbaarheid - Allerlei - Sociaal strafrecht - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Lasthebber - Begrip - Gezag en bevoegdheid om over de naleving van de wet te waken - Beoordeling

Een lasthebber in de zin van artikel 181, § 1, 1° Sociaal Strafwetboek is de persoon die door de werkgever ermee is belast om buiten een band van ondergeschiktheid voor zijn rekening de naleving van de sociaalrechtelijke verplichtingen te verzekeren, wat inhoudt dat die lasthebber beschikt over het gezag en de nodige bevoegdheid om effectief over die naleving te waken, zelfs al zou die bevoegdheid zijn beperkt naar tijd en plaats, voorwaarden waarover de rechter onaantastbaar oordeelt of eraan is voldaan; een feitelijke zaakvoerder van een werkgever-rechtspersoon kan lasthebber zijn van die werkgever in de zin van artikel 181, § 1, 1°, Sociaal Strafwetboek mits aan de voormelde voorwaarden is voldaan en het is niet vereist dat de rechter uitdrukkelijk vaststelt dat er tussen die werkgever-rechtspersoon en die feitelijke zaakvoerder een contractuele relatie bestaat.

- Art. 181 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

28 september 2021

P.21.0644.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.25](#)

AC nr. ...

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER

- Sociaal strafrecht - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Lasthebber - Gezag en bevoegdheid om over de naleving van de wet te waken - Beoordeling van de voorwaarden

Een lasthebber in de zin van artikel 181, § 1, 1° Sociaal Strafwetboek is de persoon die door de werkgever ermee is belast om buiten een band van ondergeschiktheid voor zijn rekening de naleving van de sociaalrechtelijke verplichtingen te verzekeren, wat inhoudt dat die lasthebber beschikt over het gezag en de nodige bevoegdheid om effectief over die naleving te waken, zelfs al zou die bevoegdheid zijn beperkt naar tijd en plaats, voorwaarden waarover de rechter onaantastbaar oordeelt of eraan is voldaan; een feitelijke zaakvoerder van een werkgever-rechtspersoon kan lasthebber zijn van die werkgever in de zin van artikel 181, § 1, 1°, Sociaal Strafwetboek mits aan de voormelde voorwaarden is voldaan en het is niet vereist dat de rechter uitdrukkelijk vaststelt dat er tussen die werkgever-rechtspersoon en die feitelijke zaakvoerder een contractuele relatie bestaat.

- Art. 181 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

28 september 2021

P.21.0644.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210914.2N.19](#)

AC nr. ...

- Sociaal strafrecht - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Lasthebber - Gezag en bevoegdheid om over de naleving van de wet te waken - Beoordeling van de voorwaarden

Een lasthebber in de zin van artikel 181, § 1, 1° Sociaal Strafwetboek is de persoon die door de werkgever ermee is belast om buiten een band van ondergeschiktheid voor zijn rekening de naleving van de sociaalrechtelijke verplichtingen te verzekeren, wat inhoudt dat die lasthebber beschikt over het gezag en de nodige bevoegdheid om effectief over die naleving te waken, zelfs al zou die bevoegdheid zijn beperkt naar tijd en plaats, voorwaarden waarover de rechter onaantastbaar oordeelt of eraan is voldaan; een feitelijke zaakvoerder van een werkgever-rechtspersoon kan lasthebber zijn van die werkgever in de zin van artikel 181, § 1, 1°, Sociaal Strafwetboek mits aan de voormelde voorwaarden is voldaan en het is niet vereist dat de rechter uitdrukkelijk vaststelt dat er tussen die werkgever-rechtspersoon en die feitelijke zaakvoerder een contractuele relatie bestaat.

- Art. 181 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

28 september 2021

P.21.0644.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.25](#)

AC nr. ...

- Straffzaken - Stuk in het bezit van een burgerlijke partij - Noodzaak, nut of raadzaamheid van het overleggen

De rechter in straffzaken oordeelt onaantastbaar in feite over de noodzaak, het nut of de raadzaamheid van het overleggen van een stuk dat in bezit is van een burgerlijke partij (1). (1) Zie concl. OM.

5 oktober 2021

P.21.0724.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.9](#)

AC nr. ...

- Straffzaken - Sociaal strafrecht - Ongewenst seksueel gedrag op het werk - Wijze -

Mening van andere werknemers

De rechter oordeelt onaantastbaar of een gedrag van een werknemer al dan niet een seksuele connotatie heeft die de waardigheid van een persoon aantast of een bedreigende, vijandige, beledigende vernederende of kwetsende omgeving creëert en hij is daarbij niet gebonden door de mening van andere werknemers over de seksuele connotatie en het grensoverschrijdend karakter van dat gedrag; het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 119 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

5 oktober 2021

P.21.0724.N

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.9

AC nr. ...

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN

GERECHTELIJK ONDERZOEK

Gerechtig onderzoek - Algemeen - Klacht met burgerlijke partijstelling - Saisine van de onderzoeksrechter - Beoordeling door de kamer van inbeschuldigingstelling - Rechtsmacht

De onderzoeksrechter stelt van de klacht met burgerlijke partijstelling een proces-verbaal op waaruit onder meer moet blijken voor welke feiten de onderzoeksrechter werd geadieerd; indien ter gelegenheid van de burgerlijke partijstelling voor de onderzoeksrechter een schriftelijke klacht werd ingediend waarvan de inhoud niet of niet geheel overeenstemt met het door de onderzoeksrechter opgestelde proces-verbaal, is het dit proces-verbaal dat de draagwijdte van de klacht met burgerlijke partijstelling bepaalt en het staat de kamer van inbeschuldigingstelling te onderzoeken voor welke feiten de onderzoeksrechter is geadieerd.

- Art. 63 Wetboek van Strafvordering

5 oktober 2021

P.21.0769.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.5](#)

AC nr. ...

Gerechtig onderzoek - Algemeen - Klacht met burgerlijke partijstelling - Proces-verbaal - Schriftelijke klacht - Saisine van de onderzoeksrechter

De onderzoeksrechter stelt van de klacht met burgerlijke partijstelling een proces-verbaal op waaruit onder meer moet blijken voor welke feiten de onderzoeksrechter werd geadieerd; indien ter gelegenheid van de burgerlijke partijstelling voor de onderzoeksrechter een schriftelijke klacht werd ingediend waarvan de inhoud niet of niet geheel overeenstemt met het door de onderzoeksrechter opgestelde proces-verbaal, is het dit proces-verbaal dat de draagwijdte van de klacht met burgerlijke partijstelling bepaalt en het staat de kamer van inbeschuldigingstelling te onderzoeken voor welke feiten de onderzoeksrechter is geadieerd.

- Art. 63 Wetboek van Strafvordering

5 oktober 2021

P.21.0769.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.5](#)

AC nr. ...

Gerechtig onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Huiszoeking - Huiszoekingsbevel - Delegatie - Vereiste vermeldingen - Sanctie

De verplichting voor de onderzoeksrechter om op grond van artikel 89bis, tweede lid, Wetboek van Strafvordering de redenen voor de delegatie van de uitvoering van de huiszoeking te vermelden heeft een louter vormelijk karakter, waarvan de niet-naleving niet wordt gesanctioneerd (1). (1) Zie Cass. 18 november 1997, AR P.96.1364.N, AC 1997, nr. 485.

- Art. 89bis, tweede lid Wetboek van Strafvordering

9 maart 2021

P.20.1144.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.6](#)

AC nr. ...

Gerechtig onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Huiszoeking - Pand met meerdere aparte woongelegenheden

Geen enkele bepaling verbiedt de onderzoeksrechter die de uitvoering van een huiszoeking in een pand met meerdere aparte woongelegenheden beveelt, te beslissen dat het huiszoekingsbevel op het hele pand betrekking kan hebben.

28 december 2021

P.21.1602.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211228.2F.1](#)

AC nr. ...

Gerechtigd onderzoek - Regelmatigheid van de procedure - Kamer van Inbeschuldigingstelling - Gronden van verval van de strafvordering - Verjaring van de strafvordering

De kamer van inbeschuldigingstelling onderzoekt bij het verrichten van de door artikel 235bis Wetboek van Strafvordering bedoelde controle of er geen gronden zijn van verval van de strafvordering; indien de kamer daarbij vaststelt dat de strafvordering is verjaard volgt uit artikel 6 EVRM en de artikelen 61quinquies, 127 en 235bis Wetboek van Strafvordering en het recht op een eerlijk proces niet dat het onderzoeksgerecht zich bovendien moet uitspreken over de eventuele nietigheid van de onderzoekshandelingen.

- Art. 235bis Wetboek van Strafvordering

5 oktober 2021

P.21.0769.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.5](#)

AC nr. ...

Gerechtigd onderzoek - Regelmatigheid van de procedure - Kamer van Inbeschuldigingstelling - Onderzoek

De kamer van inbeschuldigingstelling onderzoekt bij het verrichten van de door artikel 235bis Wetboek van Strafvordering bedoelde controle of er geen gronden zijn van verval van de strafvordering; indien de kamer daarbij vaststelt dat de strafvordering is verjaard volgt uit artikel 6 EVRM en de artikelen 61quinquies, 127 en 235bis Wetboek van Strafvordering en het recht op een eerlijk proces niet dat het onderzoeksgerecht zich bovendien moet uitspreken over de eventuele nietigheid van de onderzoekshandelingen.

- Art. 235bis Wetboek van Strafvordering

5 oktober 2021

P.21.0769.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.5](#)

AC nr. ...

Gerechtigd onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Feiten die niet bij het onderzoeksgerecht aanhangig zijn - Andere feiten waarmee de onderzoeksrechter gelast is - Beoordeling

Behoudens toepassing van artikel 235 Wetboek van Strafvordering kan het onderzoeksgerecht bij de regeling van de rechtspleging slechts oordelen over feiten die bij dit onderzoeksgerecht aanhangig zijn gemaakt; wanneer blijkt dat de onderzoeksrechter, al dan niet naar aanleiding van een aanvullende klacht met burgerlijke partijstelling, nog gelast is met andere feiten, die nog niet bij het onderzoeksgerecht aanhangig zijn gemaakt, verplicht geen enkele wetsbepaling het onderzoeksgerecht om het dossier met betrekking tot die andere feiten naar de procureur des Konings te verwijzen.

- Art. 235 Wetboek van Strafvordering

9 maart 2021

P.20.1012.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.16](#)

AC nr. ...

ONDERZOEKSGERECHTEN

- Regeling van de rechtspleging - Beschikking van de raadkamer - Hoger beroep door het openbaar ministerie - Beperking van het hoger beroep - Saisine van de kamer van inbeschuldigingstelling - Vernietiging

Het openbaar ministerie dat bij toepassing van artikel 135, § 1, Wetboek van Strafvordering hoger beroep kan instellen tegen alle beschikkingen van de raadkamer, kan dit hoger beroep beperken tot bepaalde onderdelen van een dergelijke beschikking; wanneer de raadkamer oordeelt dat er eensdeels geen redenen voorhanden zijn om een inverdenkinggestelde wegens bepaalde feiten naar het vonnisgerecht te verwijzen maar dat er anderdeels wel redenen voorhanden zijn om die inverdenkinggestelde wegens andere feiten naar het vonnisgerecht te verwijzen, is op het loutere hoger beroep van het openbaar ministerie tegen die beslissing tot verwijzing, de beslissing tot buitenvervolginstelling niet aan het oordeel van de kamer van inbeschuldigingstelling onderworpen en de omstandigheid dat de kamer van inbeschuldigingstelling het door het openbaar ministerie in hoger beroep bestreden gedeelte van de beschikking van de raadkamer tenietdoet, doet hieraan geen afbreuk.

- Art. 135, § 1 Wetboek van Strafvordering

9 maart 2021

P.20.1012.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.16](#)

AC nr. ...

- Regeling van de rechtspleging - Feiten die niet bij het onderzoeksgerecht aanhangig zijn - Andere feiten waarmee de onderzoeksrechter gelast is - Beoordeling

Behoudens toepassing van artikel 235 Wetboek van Strafvordering kan het onderzoeksgerecht bij de regeling van de rechtspleging slechts oordelen over feiten die bij dit onderzoeksgerecht aanhangig zijn gemaakt; wanneer blijkt dat de onderzoeksrechter, al dan niet naar aanleiding van een aanvullende klacht met burgerlijke partijstelling, nog gelast is met andere feiten, die nog niet bij het onderzoeksgerecht aanhangig zijn gemaakt, verplicht geen enkele wetsbepaling het onderzoeksgerecht om het dossier met betrekking tot die andere feiten naar de procureur des Konings te verwijzen.

- Art. 235 Wetboek van Strafvordering

9 maart 2021

P.20.1012.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.16](#)

AC nr. ...

- Saisine van de onderzoeksrechter - Beoordeling door de kamer van inbeschuldigingstelling - Rechtsmacht

De onderzoeksrechter stelt van de klacht met burgerlijke partijstelling een proces-verbaal op waaruit onder meer moet blijken voor welke feiten de onderzoeksrechter werd geadieerd; indien ter gelegenheid van de burgerlijke partijstelling voor de onderzoeksrechter een schriftelijke klacht werd ingediend waarvan de inhoud niet of niet geheel overeenstemt met het door de onderzoeksrechter opgestelde proces-verbaal, is het dit proces-verbaal dat de draagwijdte van de klacht met burgerlijke partijstelling bepaalt en het staat de kamer van inbeschuldigingstelling te onderzoeken voor welke feiten de onderzoeksrechter is geadieerd.

- Art. 63 Wetboek van Strafvordering

5 oktober 2021

P.21.0769.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.5](#)

AC nr. ...

- Kamer van Inbeschuldigingstelling - Onderzoek van de regelmatigheid van de rechtspleging

De kamer van inbeschuldigingstelling onderzoekt bij het verrichten van de door artikel 235bis Wetboek van Strafvordering bedoelde controle of er geen gronden zijn van verval van de strafvordering; indien de kamer daarbij vaststelt dat de strafvordering is verjaard volgt uit artikel 6 EVRM en de artikelen 61quinquies, 127 en 235bis Wetboek van Strafvordering en het recht op een eerlijk proces niet dat het onderzoeksgerecht zich bovendien moet uitspreken over de eventuele nietigheid van de onderzoekshandelingen.

- Art. 235bis Wetboek van Strafvordering

5 oktober 2021

P.21.0769.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.5](#)

AC nr. ...

- Kamer van Inbeschuldigingstelling - Onderzoek van de regelmatigheid van de rechtspleging - Gronden van verval van de strafvordering - Verjaring van de strafvordering

De kamer van inbeschuldigingstelling onderzoekt bij het verrichten van de door artikel 235bis Wetboek van Strafvordering bedoelde controle of er geen gronden zijn van verval van de strafvordering; indien de kamer daarbij vaststelt dat de strafvordering is verjaard volgt uit artikel 6 EVRM en de artikelen 61quinquies, 127 en 235bis Wetboek van Strafvordering en het recht op een eerlijk proces niet dat het onderzoeksgerecht zich bovendien moet uitspreken over de eventuele nietigheid van de onderzoekshandelingen.

- Art. 235bis Wetboek van Strafvordering

5 oktober 2021

P.21.0769.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.5](#)

AC nr. ...

- Passieve uitlevering - Verzoek om uitlevering van een buitenlandse autoriteit - Voorlopige aanhouding - Voorwaarden - Beoordelingsbevoegdheid van het onderzoeksgerecht

Uit artikel 5 Uitleveringswet 1874 volgt dat onmiddellijk kan worden beslist de persoon tegen wie een uitleveringsverzoek is uitgevaardigd voorlopig aan te houden, voor zover de bevoegde buitenlandse autoriteit een officieel bericht heeft verzonden, het bestaan van onverwijlde spoed is vastgesteld en het uitleveringsverzoek op het eerste gezicht wettig lijkt (1) ; behoudens de beoordeling van de onverwijlde spoed staat deze wet het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over de handhaving van de hechtenis echter niet toe zijn beoordeling van de opportuniteit van deze maatregel in de plaats te stellen van de beoordeling van de verzoekende buitenlandse autoriteit (2) ; de wet staat het onderzoeksgerecht evenmin toe uitspraak te doen over de waarschijnlijkheid van de schuld van de aangehouden persoon. (1) Zie S. HENROTTE, "L'appréciation du caractère raisonnable dans la durée d'une mise sous écrou extraditionnel", noot onder Cass. 14 maart 2018, AR P.18.0212.F, RDCP, 2018, p. 1083; S. DEWULF, Extradere. Uitlevering, Europees aanhoudingsbevel & overdrachten aan het Internationaal Strafhof en de ad hoc-Tribunalen, Larcier, 2009, nrs. 155 tot 159; M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, die Keure, Brugge, 9de uitg., 2021, II, p. 2059-2061. (2) Zie M.-A. BEERNAERT e.a., o.c., p. 2061 en p. 2063, noot 111, die verwijst naar Cass. 4 april 2000, AR P.00.0293.N, AC 2000, nr. 224, betreffende de afzonderlijke exequaturprocedure. Volgens een ministeriële omzendbrief hierover moet de voorwaarde van onverwijlde spoed vooral worden geïnterpreteerd met betrekking tot het vluchtgevaar (S. DEWULF, o.c., nrs. 155-15, die echter andere redenen vermeldt om tot het bestaan van die onverwijlde spoed te kunnen besluiten).

- Art. 5 Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen

8 december 2021

P.21.1465.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211208.2F.7](#)

AC nr. ...

ONDERZOEKSRECHTER

- Huiszoeking - Delegatie - Huiszoekingsbevel - Vereiste vermeldingen - Sanctie

De verplichting voor de onderzoeksrechter om op grond van artikel 89bis, tweede lid, Wetboek van Strafvordering de redenen voor de delegatie van de uitvoering van de huiszoeking te vermelden heeft een louter vormelijk karakter, waarvan de niet-naleving niet wordt gesanctioneerd (1). (1) Zie Cass. 18 november 1997, AR P.96.1364.N, AC 1997, nr. 485.

- Art. 89bis, tweede lid Wetboek van Strafvordering

9 maart 2021

P.20.1144.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.6](#)

AC nr. ...

- Klacht met burgerlijke partijstelling - Proces-verbaal - Schriftelijke klacht - Saisine van de onderzoeksrechter

De onderzoeksrechter stelt van de klacht met burgerlijke partijstelling een proces-verbaal op waaruit onder meer moet blijken voor welke feiten de onderzoeksrechter werd geadieerd; indien ter gelegenheid van de burgerlijke partijstelling voor de onderzoeksrechter een schriftelijke klacht werd ingediend waarvan de inhoud niet of niet geheel overeenstemt met het door de onderzoeksrechter opgestelde proces-verbaal, is het dit proces-verbaal dat de draagwijdte van de klacht met burgerlijke partijstelling bepaalt en het staat de kamer van inbeschuldigingstelling te onderzoeken voor welke feiten de onderzoeksrechter is geadieerd.

- Art. 63 Wetboek van Strafvordering

5 oktober 2021

P.21.0769.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.5](#)

AC nr. ...

RECHT VAN VERDEDIGING

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Taak van de rechter - Omvang

Het algemeen rechtsbeginsel van de eerbiediging van het recht van verdediging is niet miskend wanneer de rechter zijn beslissing grondt op gegevens waarvan de partijen, gelet op het verloop van het debat, konden verwachten dat hij ze in zijn beoordeling zou meenemen en die ze bijgevolg hebben kunnen weerleggen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 749.

26 november 2021

C.20.0578.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211126.1F.5](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Redelijke termijn - Beoordeling - Criteria - Houding van elke partij

Om te beoordelen of de redelijke termijn binnen dewelke eenieder recht heeft op de berechting van zijn zaak is overschreden, houdt de rechter rekening met de hele duur van de rechtspleging en, wat dat betreft, neemt hij de concrete omstandigheden van de zaak in aanmerking, zoals de complexiteit van de zaak, de houding van elke partij en deze van de gerechtelijke overheden; de eiser kon dus verwachten dat het arrest het foutief karakter van verweerders gedrag zou onderzoeken (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 749.

- Art. 14 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

26 november 2021

C.20.0578.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211126.1F.5](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Hoedanigheid van de getuige - Getuige à décharge - Beoordeling

De rechter mag ervan uitgaan dat de getuige die een beklaagde voorstelt ter rechtszitting te horen, een getuige à décharge is tenzij anders aangegeven en daarvoor moet de beklaagde geen uitdrukkelijk standpunt innemen over de hoedanigheid van de getuige en moet de rechter niet eerst over diens verklaring beschikken.

9 maart 2021

P.20.1104.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.5](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige à décharge - Beoordeling - Weigering - Impact op een eerlijk proces - Vermelding van concrete omstandigheden

Volgens artikel 6.3.d EVRM, dat bijzondere toepassingsmodaliteiten bevat van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces, heeft eenieder die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd ook het recht getuigen à décharge te ondervragen of te doen ondervragen maar die bepalingen kennen aan een beklaagde evenwel geen absoluut of onbeperkt recht toe om getuigen à décharge op de rechtszitting als getuige te horen, waarbij het aan de beklaagde toekomt aan te tonen en te motiveren dat het horen van een getuige à décharge noodzakelijk is voor de waarheidsvinding en het aan de rechter staat om daarover te oordelen, waarbij hij erover dient te waken dat het recht van de beklaagde op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd niet in het gedrang wordt gebracht; de rechter moet zijn beslissing over het al dan niet horen van de getuigen à décharge steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst en die concrete omstandigheden kunnen betrekking hebben op de betrouwbaarheid van de door de getuige af te leggen verklaring (1). (1) Cass. 7 januari 2020, AR P.19.0806.N, AC 2020, nr. 15; Cass 26 februari 2019, AR P.18.1028 N, AC 2019, nr. 117.

9 maart 2021

P.20.1104.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.5](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige à décharge - Beoordeling - Weigering - Concrete omstandigheden - Betrouwbaarheid van de getuige - Beoordeling

Niets belet dat de rechter zijn beslissing om een getuige à décharge niet ter rechtszitting te horen, enkel steunt op de onbetrouwbaarheid van de door de betrokkene af te leggen verklaring, hetgeen namelijk impliceert dat die verklaring niet zal bijdragen tot de waarheidsvinding; het is wel vereist dat de rechter daarover een redelijke zekerheid heeft, maar daarvoor moet hij evenwel niet eerst de verklaring van de betrokkene horen en kan de rechter dat immers afleiden uit alle hem regelmatig voorgelegde gegevens.

9 maart 2021

P.20.1104.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.5](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Verzoek tot confrontatie met getuigen

De beklaagde die ter rechtszitting met bepaalde personen wil worden geconfronteerd, moet dat duidelijk, precies en ondubbelzinnig aan de rechter vragen; de aanvoering van de beklaagde dat hij tijdens het strafrechtelijk vooronderzoek of voor de eerste rechter ten onrechte niet is geconfronteerd met bepaalde personen, impliceert als dusdanig nog geen vraag aan of verplichting voor de appelrechters om zelf die confrontaties te organiseren.

9 maart 2021

P.20.1144.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.6](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bijzondere verbeurdverklaring - Artikel 4, § 6, Drugswet - Voertuig gediend om drugsmisdrijven te plegen - Aanspraak op dat goed door een derde - Derde niet veroordeeld voor het drugsmisdrijf - Tussenkoms of aanwezigheid in de procedure

Het feit dat artikel 4, § 6, Drugswet bepaalt dat het voor het drugsmisdrijf dienstige voertuig kan worden verbeurdverklaard zonder dat het eigendom hoeft te zijn van de veroordeelde, impliceert dat de eigenaar van dat voertuig niet zelf voor dat misdrijf moet zijn vervolgd opdat die verbeurdverklaring kan worden uitgesproken; enkel is vereist dat de betrokkene voor de rechter zijn aanspraken op dat voertuig kan laten gelden en op die grond kan opkomen tegen de verbeurdverklaring ervan waardoor het recht van verdediging is geëerbiedigd (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 4, § 6 Wet 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende mid

9 maart 2021

P.20.1171.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.9](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Recht op een eerlijk proces - Wapengelijkheid - Toegang tot stukken die een andere partij in bezit heeft

De vraag of een partij toegang moet kunnen hebben tot stukken die een andere partij in zijn bezit heeft of eventueel zou kunnen krijgen, maar aan de rechter niet worden voorgelegd en in het proces niet worden gebruikt, is vreemd aan de processuele gelijkheid voor de rechter die uitspraak doet over de gegrondheid van de strafvordering; die gelijkheid tussen de partijen houdt enkel in dat elke partij in het proces voor de rechter die kennisneemt van de zaak, dezelfde processuele middelen kan aanwenden en op gelijke wijze kennis moet kunnen nemen van de stukken en gegevens die aan het oordeel van de rechter worden voorgelegd (1). (1) Zie concl. OM.

5 oktober 2021

P.21.0724.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.9](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Rechtszitting van het onderzoeksgerecht - Inverdenkinggestelde die niet kan verschijnen en niet door zijn raadsman wordt vertegenwoordigd - Onderzoeksgerecht dat zich niet kan verplaatsen en uitspraak doet op grond van stukken - Rechten van verdediging - Verplichting om de zaak uit te stellen als de wettelijke termijn dat toelaat

Als de inverdenkinggestelde buiten zijn wil niet ter zitting kan verschijnen, is het onderzoeksgerecht krachtens de regel van de persoonlijke verschijning verplicht hetzij het onderzoek van de zaak te verdagen binnen de bij wet gestelde termijn om uitspraak te doen, hetzij de zaak verder uit te stellen als de inverdenkinggestelde of zijn raadsman krachtens artikel 32 om uitstel verzoekt, hetzij de zaak in behandeling te nemen door de advocaat te machtigen hem te vertegenwoordigen (1). (1) Zie J. DE CODT, "Le contrôle de la détention préventive", in B. DEJEMEPPE (ed.), *La détention préventive*, s.l.d., Larcier, 1992, p. 213, n° 29. Het OM heeft geconcludeerd dat het middel faalde naar recht omdat het meende dat een dergelijke alternatieve verplichting - hetzij het onderzoek van de zaak verdagen, hetzij de onmogelijkheid daarvan verantwoorden - niet uit enige bepaling of enig beginsel blijkt en het arrest de vereiste vaststellingen bevatte om de beslissing om uitspraak te doen op grond van stukken te verantwoorden in het licht van Cass. 7 mei 2003, AR P.03.0607.F, AC 2003, nr. 279, waaruit meer bepaald volgt dat "de rechtspleging betreffende de handhaving van de voorlopige hechtenis, in beginsel, de persoonlijke verschijning van de inverdenkinggestelde voor het onderzoeksgerecht vereist; dat als de inverdenkinggestelde niet kan verschijnen op de terechtzitting, de raadkamer zijn advocaat machtigt hem te vertegenwoordigen, en als de advocaat, regelmatig verwittigd, geen machtiging vraagt om zijn cliënt te vertegenwoordigen, zij uitspraak kan doen in afwezigheid van de inverdenkinggestelde; die regels zijn ook van toepassing op de kamer van inbeschuldigingstelling. Om uitspraak te doen inzake voorlopige hechtenis, in afwezigheid van een inverdenkinggestelde, die niet kan verschijnen en die niet regelmatig vertegenwoordigd wordt door zijn raadsman, moet de beslissing tot handhaving van de voorlopige hechtenis vaststellen dat het onderzoeksgerecht zich niet kan verplaatsen". Tenslotte heeft het OM erop gewezen dat artikel 30, § 3, Voorlopige Hechteniswet, dat bepaalt dat de kamer van inbeschuldigingstelling uitspraak moet doen binnen vijftien dagen nadat het hoger beroep is ingesteld, haar eveneens verplicht "met voorrang boven alle andere zaken uitspraak te doen over het hoger beroep". (M.N.B.)

- Artt. 23, 2°, en 30, § 3 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

RECHTBANKEN

BELASTINGZAKEN

Belastingzaken - Bevoegdheden van de rechter - Fiscale geldboeten - Niet-uitgereikte of onjuiste facturen - Bedrag van de geldboete - Bij de minister van Financiën of diens gedelegeerde ingediende klacht - Beoordeling van de administratie - Evenredigheid van de straf - Beroep tegen de beslissing van de minister van Financiën - Bevoegdheden van de rechter

Overeenkomstig artikel 70, § 2, Btw-wetboek kan de rechter bij wie een beroep is ingesteld tegen de beslissing die de minister van Financiën of zijn gedelegeerde krachtens artikel 9 van het besluit van de Regent van 18 maart 1831 heeft genomen, een bevoegdheid met volle rechtsmacht uit te oefenen die hem in staat stelt toe te zien op al wat onder de beoordeling van de administratie valt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 321.

- Art. 9 RB nr. 78 van 18 maart 1831
- Art. 1, laatste lid KB nr. 41 van 30 januari 1987 tot vaststelling van het bedrag van de proportionele fiscale geldboeten op het stuk van de BTW
- Artt. 70, § 2, eerste lid, en 84, derde lid Wet 3 juli 1969 tot invoering van de belasting over de toegevoegde waarde

16 mei 2022

F.20.0141.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220516.3F.5](#)

AC nr. ...

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Algemeen - Aangevangen of in voortzetting gesteld mondeling debat - Latere schriftelijke procedure - Samenstelling van de zetel

Wanneer het mondelinge debat werd aangevangen en in voortzetting werd gesteld, heeft het gebruik van de schriftelijke procedure tot gevolg dat het debat in zijn geheel wordt hernomen op grond van de memories, nota's, stukken en conclusies van de partijen.

- Art. 2, § 2, eerste lid KB nr. 2 van 9 april 2020 met betrekking tot de verlenging van de verjaringstermijnen en de andere termijnen om in rechte te treden, alsmede de verlenging van de termijnen van de rechtspleging en de schriftelijke behandeling voor de hoven en rechtbanken
- Artt. 755 en 779 Gerechtelijk Wetboek

16 mei 2022

S.21.0001.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220516.3F.4](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Samenstelling van de zetel

De beslissing moet worden gewezen door de rechters die de eerdere rechtszittingen over de zaak hebben bijgewoond of, bij gebrek hieraan, door een zetel waarvoor het debat in zijn geheel werd hernomen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 319.

- Art. 779 Gerechtelijk Wetboek

16 mei 2022

S.21.0001.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220516.3F.4](#)

AC nr. ...

RECHTEN VAN DE MENS

INTERNATIONAAL VERDRAG BURGERRECHTEN EN POLITIEKE RECHTEN

International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 15 - Artikel 15.1 - Legaliteitsbeginsel - Niet-retroactiviteit van de strafwet

Het uit de bepalingen van artikel 7.1., tweede zin, EVRM, 15.1. IVBPR en artikel 2 Strafwetboek voortvloeiende verbod voor de rechter om een wet die een zwaardere straf bepaalt toe te passen op feiten gepleegd vóór de inwerkingtreding van de nieuwe wet, geldt niet alleen voor wetten die in strafsancties voorzien, maar ook voor wetten die reeds door de rechter opgelegde strafsancties herdefiniëren of wijzigen (1). (1) Cass. 26 maart 2019, AR P.19.0219.N, AC 2019, nr. 184; Cass. 27 februari 2018, AR P.17.0509.N, AC 2018, nr. 133 met concl. van advocaat-generaal A. Winants.

- Art. 2 Strafwetboek
- Art. 15.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
- Art. 7.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

25 augustus 2021 P.21.1105.N [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210825.VAK.2](#) AC nr. ...

International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14 - Redelijke termijn - Beoordeling - Criteria

Om te beoordelen of de redelijke termijn binnen dewelke eenieder recht heeft op de berechting van zijn zaak is overschreden, houdt de rechter rekening met de hele duur van de rechtspleging en, wat dat betreft, neemt hij de concrete omstandigheden van de zaak in aanmerking, zoals de complexiteit van de zaak, de houding van elke partij en deze van de gerechtelijke overheden; de eiser kon dus verwachten dat het arrest het foutief karakter van verweerders gedrag zou onderzoeken (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 749.

- Art. 14 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

26 november 2021 C.20.0578.F [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211126.1F.5](#) AC nr. ...

VERDRAG RECHTEN VAN DE MENS

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Getuigen - Rechter ten gronde - Hoedanigheid van de getuige - Getuige à décharge - Beoordeling

De rechter mag ervan uitgaan dat de getuige die een beklagde voorstelt ter rechtszitting te horen, een getuige à décharge is tenzij anders aangegeven en daarvoor moet de beklagde geen uitdrukkelijk standpunt innemen over de hoedanigheid van de getuige en moet de rechter niet eerst over diens verklaring beschikken.

9 maart 2021 P.20.1104.N [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.5](#) AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Getuigen - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige à décharge - Weigering - Concrete omstandigheden - Betrouwbaarheid van de getuige - Beoordeling

Niets belet dat de rechter zijn beslissing om een getuige à décharge niet ter rechtszitting te horen, enkel steunt op de onbetrouwbaarheid van de door de betrokkene af te leggen verklaring, hetgeen namelijk impliceert dat die verklaring niet zal bijdragen tot de waarheidsvinding; het is wel vereist dat de rechter daarover een redelijke zekerheid heeft, maar daarvoor moet hij evenwel niet eerst de verklaring van de betrokkene horen en kan de rechter dat immers afleiden uit alle hem regelmatig voorgelegde gegevens.

9 maart 2021

P.20.1104.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.5](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Getuigen - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige à décharge - Beoordeling - Weigering - Impact op een eerlijk proces - Vermelding van concrete omstandigheden

Volgens artikel 6.3.d EVRM, dat bijzondere toepassingsmodaliteiten bevat van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces, heeft eenieder die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd ook het recht getuigen à décharge te ondervragen of te doen ondervragen maar die bepalingen kennen aan een beklaagde evenwel geen absoluut of onbeperkt recht toe om getuigen à décharge op de rechtszitting als getuige te horen, waarbij het aan de beklaagde toekomt aan te tonen en te motiveren dat het horen van een getuige à décharge noodzakelijk is voor de waarheidsvinding en het aan de rechter staat om daarover te oordelen, waarbij hij erover dient te waken dat het recht van de beklaagde op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd niet in het gedrang wordt gebracht; de rechter moet zijn beslissing over het al dan niet horen van de getuigen à décharge steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst en die concrete omstandigheden kunnen betrekking hebben op de betrouwbaarheid van de door de getuige af te leggen verklaring (1). (1) Cass. 7 januari 2020, AR P.19.0806.N, AC 2020, nr. 15; Cass 26 februari 2019, AR P.18.1028 N, AC 2019, nr. 117.

9 maart 2021

P.20.1104.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.5](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Getuigen - Rechter ten gronde - Verzoek tot confrontatie met getuigen

De beklaagde die ter rechtszitting met bepaalde personen wil worden geconfronteerd, moet dat duidelijk, precies en ondubbelzinnig aan de rechter vragen; de aanvoering van de beklaagde dat hij tijdens het strafrechtelijk vooronderzoek of voor de eerste rechter ten onrechte niet is geconfronteerd met bepaalde personen, impliceert als dusdanig nog geen vraag aan of verplichting voor de appelrechters om zelf die confrontaties te organiseren.

9 maart 2021

P.20.1144.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.6](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Overschrijding - Verzachtende omstandigheden - Onderscheiden rechtstoestanden

De rechtsfiguren van de verzachtende omstandigheden en de redelijke termijn van de strafvervolgning regelen onderscheiden rechtstoestanden zodat die rechtsfiguren en de rechtsgevolgen ervan onderling niet te vergelijken zijn (1). (1) Zie Cass. 22 maart 2000, AR P.99.1758.F, AC 2000, nr. 197.

- Art. 21ter Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Artt. 79 tot 85 Strafwetboek

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 maart 2021

P.20.1144.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.6](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Overschrijding - Strafvermindering - Artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Beoordeling

De rechter die artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering toepast, moet eensdeels de aan de beklaagde op te leggen straf verminderen, eventueel zelfs onder de wettelijke minimumstraf, met als ondergrens de veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring waarbij hij bovendien, indien hij overeenkomstig dat artikel nog een straf uitspreekt, deze op een reële en duidelijke wijze moet verminderen ten aanzien van de straf die hij zou hebben opgelegd indien hij de overdreven duur van de rechtspleging niet had vastgesteld en anderdeels dient de rechter bij het bepalen van de omvang van het herstel ingevolge de overschrijding van de redelijke termijn weliswaar rekening te houden met de ernst van die overschrijding en het hierdoor aan de dader veroorzaakte nadeel, maar kan hij daarbij ook andere elementen verrekenen zoals de aard, de ernst en de hoeveelheid van de bewezen verklaarde feiten en de persoonlijkheid van de dader en het staat aan de rechter om dit alles in zijn beoordeling te betrekken; hieruit volgt dat de in artikel 21ter bepaalde strafvermindering niet subjectief of oncontroleerbaar is, maar voorziet in welbepaalde minimum- en maximumsancties waartussen de rechter een keuze dient te maken op grond van de feiten die hij onaantastbaar vaststelt en aldus klaarblijkelijk het legaliteitsbeginsel niet schendt.

9 maart 2021

P.20.1144.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.6](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Onpartijdige rechterlijke instantie - Raadsheer in de correctionele kamer van het hof van beroep - Raadsheer voordien lid van de correctionele rechtbank oordelend over een verzoek tot voorlopige invrijheidstelling - Uitspraak bij eenparigheid door de correctionele kamer in beroep - Draagwijdte

Het enkele gegeven dat een raadsheer in een correctionele kamer van het hof van beroep mee oordeelt over de gegrondheid van de strafvordering, terwijl hij in het kader van dezelfde strafvordering voorheen als lid van de correctionele rechtbank heeft geoordeeld over een verzoek tot voorlopige invrijheidstelling van dezelfde beklaagde, houdt niet in dat die raadsheer een tweede maal kennisneemt van dezelfde zaak in de zin van de bepaling van artikel 292, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek en uit dat enkele gegeven kan evenmin schending van artikel 6.1 EVRM of miskening van het recht op een onpartijdige rechterlijke instantie worden afgeleid en dat is slechts anders indien uit de beslissing van de correctionele rechtbank blijkt dat deze zich daadwerkelijk een mening heeft gevormd over de grond van de zaak; dat de correctionele kamer van het hof van beroep zich uitspreekt met eenparigheid van haar leden zoals bedoeld in artikel 211bis Wetboek van Strafvordering, doet aan het voorgaande geen afbreuk (1). (1) Cass. 12 maart 2013, AR P.12.0852.N, AC 2013, nr. 171; Cass. 26 april 1994, AR P.94.0358.N, AC 1994, nr. 201 en de noot M.D.S.; R. DECLERCQ, *Beginselen van Strafrechtspleging* 6de editie 2014, pp. 791-805; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, t. I, pp. 15-20; A. WINANTS, "De onpartijdige rechter: invloed op de Belgische rechtspraak van de arresten Piersack en De Cubber", in J. D'HAENENS, A. DE NAUW en M. STORME (eds.) *Actuele problemen van strafrecht. XIVde Postuniversitaire cyclus Willy Delva 1987- 88*, Antwerpen, 1988, pp. 277-312.

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 292, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

2 november 2021

P.21.0717.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211102.2N.2](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Vermoeden van onschuld - Schuldigverklaring - Feitelijke gegevens die als misdrijf kunnen worden omschreven waarvoor geen vervolging

De rechter mag de schuldigverklaring van een beklaagde aan het hem ten laste gelegde feit mede steunen op feitelijke gegevens, die als een misdrijf kunnen worden omschreven, waarvoor de beklaagde niet wordt vervolgd, voor zover de rechter de beklaagde niet schuldig verklaart aan dit niet vervolgd misdrijf en bijgevolg het vermoeden van onschuld niet miskent (1). (1) Zie concl. OM.

5 oktober 2021

P.21.0724.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.9](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Getuigen - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige à décharge - Weigering - Concrete omstandigheden - Betrouwbaarheid van de getuige - Beoordeling

Niets belet dat de rechter zijn beslissing om een getuige à décharge niet ter rechtszitting te horen, enkel steunt op de onbetrouwbaarheid van de door de betrokkene af te leggen verklaring, hetgeen namelijk impliceert dat die verklaring niet zal bijdragen tot de waarheidsvinding; het is wel vereist dat de rechter daarover een redelijke zekerheid heeft, maar daarvoor moet hij evenwel niet eerst de verklaring van de betrokkene horen en kan de rechter dat immers afleiden uit alle hem regelmatig voorgelegde gegevens.

9 maart 2021

P.20.1104.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.5](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Getuigen - Rechter

ten gronde - Hoedanigheid van de getuige - Getuige à décharge - Beoordeling

De rechter mag ervan uitgaan dat de getuige die een beklagde voorstelt ter rechtszitting te horen, een getuige à décharge is tenzij anders aangegeven en daarvoor moet de beklagde geen uitdrukkelijk standpunt innemen over de hoedanigheid van de getuige en moet de rechter niet eerst over diens verklaring beschikken.

9 maart 2021

P.20.1104.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.5](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Getuigen - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige à décharge - Beoordeling - Weigering - Impact op een eerlijk proces - Vermelding van concrete omstandigheden

Volgens artikel 6.3.d EVRM, dat bijzondere toepassingsmodaliteiten bevat van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces, heeft eenieder die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd ook het recht getuigen à décharge te ondervragen of te doen ondervragen maar die bepalingen kennen aan een beklagde evenwel geen absoluut of onbeperkt recht toe om getuigen à décharge op de rechtszitting als getuige te horen, waarbij het aan de beklagde toekomt aan te tonen en te motiveren dat het horen van een getuige à décharge noodzakelijk is voor de waarheidsvinding en het aan de rechter staat om daarover te oordelen, waarbij hij erover dient te waken dat het recht van de beklagde op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd niet in het gedrang wordt gebracht; de rechter moet zijn beslissing over het al dan niet horen van de getuigen à décharge steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst en die concrete omstandigheden kunnen betrekking hebben op de betrouwbaarheid van de door de getuige af te leggen verklaring (1). (1) Cass. 7 januari 2020, AR P.19.0806.N, AC 2020, nr. 15; Cass 26 februari 2019, AR P.18.1028 N, AC 2019, nr. 117.

9 maart 2021

P.20.1104.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.5](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Getuigen - Rechter ten gronde - Verzoek tot confrontatie met getuigen

De beklagde die ter rechtszitting met bepaalde personen wil worden geconfronteerd, moet dat duidelijk, precies en ondubbelzinnig aan de rechter vragen; de aanvoering van de beklagde dat hij tijdens het strafrechtelijk vooronderzoek of voor de eerste rechter ten onrechte niet is geconfronteerd met bepaalde personen, impliceert als dusdanig nog geen vraag aan of verplichting voor de appelrechters om zelf die confrontaties te organiseren.

9 maart 2021

P.20.1144.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.6](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 7 - Artikel 7.1 - Legaliteitsbeginsel - Niet-retroactiviteit van de strafwet

Het uit de bepalingen van artikel 7.1., tweede zin, EVRM, 15.1. IVBPR en artikel 2 Strafwetboek voortvloeiende verbod voor de rechter om een wet die een zwaardere straf bepaalt toe te passen op feiten gepleegd vóór de inwerkingtreding van de nieuwe wet, geldt niet alleen voor wetten die in strafsancities voorzien, maar ook voor wetten die reeds door de rechter opgelegde strafsancities herdefiniëren of wijzigen (1). (1) Cass. 26 maart 2019, AR P.19.0219.N, AC 2019, nr. 184; Cass. 27 februari 2018, AR P.17.0509.N, AC 2018, nr. 133 met concl. van advocaat-generaal A. Winants.

- Art. 2 Strafwetboek
- Art. 15.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
- Art. 7.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

25 augustus 2021

P.21.1105.N

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210825.VAK.2

AC nr. ...

Het enkele gegeven dat een raadsheer in een correctionele kamer van het hof van beroep mee oordeelt over de gegrondheid van de strafvordering, terwijl hij in het kader van dezelfde strafvordering voorheen als lid van de correctionele rechtbank heeft geoordeeld over een verzoek tot voorlopige invrijheidstelling van dezelfde beklaagde, houdt niet in dat die raadsheer een tweede maal kennisneemt van dezelfde zaak in de zin van de bepaling van artikel 292, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek en uit dat enkele gegeven kan evenmin schending van artikel 6.1 EVRM of miskennis van het recht op een onpartijdige rechterlijke instantie worden afgeleid en dat is slechts anders indien uit de beslissing van de correctionele rechtbank blijkt dat deze zich daadwerkelijk een mening heeft gevormd over de grond van de zaak; dat de correctionele kamer van het hof van beroep zich uitspreekt met eenparigheid van haar leden zoals bedoeld in artikel 211bis Wetboek van Strafvordering, doet aan het voorgaande geen afbreuk (1). (1) Cass. 12 maart 2013, AR P.12.0852.N, AC 2013, nr. 171; Cass. 26 april 1994, AR P.94.0358.N, AC 1994, nr. 201 en de noot M.D.S.; R. DECLERCQ, *Beginselen van Strafrechtspleging* 6de editie 2014, pp. 791-805; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, t. I, pp. 15-20; A. WINANTS, "De onpartijdige rechter: invloed op de Belgische rechtspraak van de arresten Piersack en De Cubber", in J. D'HAENENS, A. DE NAUW en M. STORME (eds.) *Actuele problemen van strafrecht. XIVde Postuniversitaire cyclus Willy Delva 1987- 88*, Antwerpen, 1988, pp. 277-312.

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 292, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

2 november 2021

P.21.0717.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211102.2N.2](#)

AC nr. ...

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE)

- Persoonlijkheid van de straf - Bijzondere verbeurdverklaring - Voertuig gediend om drugsmisdrijven te plegen - Rechten van derden - Derde niet veroordeeld voor het drugsmisdrijf - Goede trouw - Beoordeling - Criteria

Het algemeen rechtsbeginsel van het persoonlijke karakter van de straf en het recht op eigendom verzetten zich ertegen dat een verbeurdverklaring op grond van artikel 4, § 6, Drugswet, van een voertuig dat gediend heeft om drugsmisdrijven te plegen die de rechter kan bevelen zelfs indien het geen eigendom is van de veroordeelde, wordt opgelegd aan een derde te goeder trouw die niet wist en niet kon weten dat zijn voertuig werd of zou worden gebruikt om het drugsmisdrijf te plegen; het enkele feit dat de derde niet is veroordeeld voor het drugsmisdrijf voor het plegen waarvan zijn voertuig heeft gediend, volstaat bijgevolg niet om de verbeurdverklaring ervan lastens de dader van het misdrijf te beletten, maar daarvoor is ook vereist dat de derde te goeder trouw is en bij het bepalen van die goede trouw kan de rechter rekening houden met het gegeven dat de derde ingevolge een hem verwijtbare gedraging heeft bijgedragen tot de totstandkoming van het drugsmisdrijf; het staat aan de rechter om op grond van de concrete gegevens van de zaak te oordelen of de derde die opkomt tegen de verbeurdverklaring van het voertuig op grond van artikel 4, § 6, Drugswet, te goeder trouw is (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 4, § 6 Wet 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende mid

9 maart 2021

P.20.1171.N

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.9

AC nr. ...

- Onpartijdige rechterlijke instantie - Raadsheer in de correctionele kamer van het hof van beroep - Raadsheer voordien lid van de correctionele rechtbank oordelend over een verzoek tot voorlopige invrijheidstelling - Uitspraak bij eenparigheid door de correctionele kamer in beroep - Draagwijdte

Het enkele gegeven dat een raadsheer in een correctionele kamer van het hof van beroep mee oordeelt over de gegrondheid van de strafvordering, terwijl hij in het kader van dezelfde strafvordering voorheen als lid van de correctionele rechtbank heeft geoordeeld over een verzoek tot voorlopige invrijheidstelling van dezelfde beklaagde, houdt niet in dat die raadsheer een tweede maal kennisneemt van dezelfde zaak in de zin van de bepaling van artikel 292, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek en uit dat enkele gegeven kan evenmin schending van artikel 6.1 EVRM of miskennis van het recht op een onpartijdige rechterlijke instantie worden afgeleid en dat is slechts anders indien uit de beslissing van de correctionele rechtbank blijkt dat deze zich daadwerkelijk een mening heeft gevormd over de grond van de zaak; dat de correctionele kamer van het hof van beroep zich uitspreekt met eenparigheid van haar leden zoals bedoeld in artikel 211bis Wetboek van Strafvordering, doet aan het voorgaande geen afbreuk (1). (1) Cass. 12 maart 2013, AR P.12.0852.N, AC 2013, nr. 171; Cass. 26 april 1994, AR P.94.0358.N, AC 1994, nr. 201 en de noot M.D.S.; R. DECLERCQ, *Beginselen van Strafrechtspleging* 6de editie 2014, pp. 791-805; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, t. I, pp. 15-20; A. WINANTS, "De onpartijdige rechter: invloed op de Belgische rechtspraak van de arresten Piersack en De Cubber", in J. D'HAENENS, A. DE NAUW en M. STORME (eds.) *Actuele problemen van strafrecht. XIVde Postuniversitaire cyclus Willy Delva 1987- 88*, Antwerpen, 1988, pp. 277-312.

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 292, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

2 november 2021

P.21.0717.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211102.2N.2](#)

AC nr. ...

- Burgerlijke zaken - Algemeen rechtsbeginsel van de eerbiediging van het recht van verdediging - Taak van de rechter - Omvang

Het algemeen rechtsbeginsel van de eerbiediging van het recht van verdediging is niet miskend wanneer de rechter zijn beslissing grondt op gegevens waarvan de partijen, gelet op het verloop van het debat, konden verwachten dat hij ze in zijn beoordeling zou meenemen en die ze bijgevolg hebben kunnen weerleggen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 749.

26 november 2021

C.20.0578.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211126.1F.5](#)

AC nr. ...

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN

GEEN CONCLUSIE

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Strafvuiveringsrechtbank - Strafvuiveringsmodaliteiten - Afwijzing - Bestaan van tegenaanwijzing - Motivering

Artikel 47, § 1, Wet Strafvuivering bepaalt dat aan een veroordeelde slechts stravuiveringsmodaliteiten kunnen worden toegekend voor zover de stravuiveringsrechtbank vaststelt dat er geen tegenaanwijzingen zijn als bedoeld in deze bepaling waaraan niet kan worden tegemoetgekomen door het opleggen van bijzondere voorwaarden; de afwijzing van een stravuiveringsmodaliteit op grond van deze bepaling is slechts regelmatig met redenen omkleed indien de stravuiveringsrechtbank duidelijk vaststelt welke tegenaanwijzing of tegenaanwijzingen zij in aanmerking neemt, zonder dat zij daarbij de letterlijke bewoordingen van artikel 47, § 1, Wet Strafvuivering moet gebruiken.

- Art. 47, § 1 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de stravuiveringsmodaliteiten

9 maart 2021

P.21.0225.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.12](#)

AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Strafvuiveringsrechtbank - Verzoek tot uitstel van de behandeling via e-mail - Vermelding - Beantwoording

Artikel 149 Grondwet verplicht de rechter niet om melding te maken van een e-mail met een verzoek tot uitstel van de behandeling van een zaak op de daartoe vastgestelde datum, noch om daarop te antwoorden.

25 augustus 2021

P.21.1104.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210825.VAK.3](#)

AC nr. ...

OP CONCLUSIE

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Internering - Geestesstoornis die het oordeelsvermogen of de controle over de daden teniet doet of ernstig aantast - Voorwaarden - Beoordeling

De enkele vaststelling dat de betrokkene aan een geestesstoornis lijdt bestaande in een antisociale persoonlijkheidsstoornis volstaat niet voor het oordeel dat aan de in artikel 9, § 1, 2°, Interneringwet bepaalde voorwaarde is voldaan, dat voor een internering onder meer vereist dat de betrokkene op het ogenblik van de beslissing lijdt aan een geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden teniet doet of ernstig aantast; de rechter dient indien hij daartoe wordt uitgenodigd vast te stellen dat de geestesstoornis het oordeelsvermogen van de betrokkene of de controle over zijn daden teniet doet of ernstig aantast.

- Art. 9, § 1, 2° Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

9 maart 2021

P.21.0127.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.8](#)

AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hoger beroep - Grievensformulier - Aanduiding van grief - Formulering van eis,

exceptie of verweer - Afleiden van een rechtsgevolg - Taak van de appelrechter - Draagwijdte

Uit artikel 149 Grondwet volgt dat in de mate waarin een appelland in een grievenformulier niet alleen zijn grieven aanduidt, maar ook een duidelijke eis, exceptie of verweer formuleert, de appelrechter daarop moet antwoorden; daarentegen verplicht noch artikel 149 Grondwet noch enig algemeen rechtsbeginsel de rechter te antwoorden op een aanvoering die geen precies verweer bevat of waaruit de appelland geen rechtsgevolg voor de te nemen beslissing afleidt en de omstandigheid dat die aanvoering het voorwerp uitmaakt van een grief die de saisine van de appelrechter bepaalt, speelt daarbij geen rol (1). (1) Cass. 21 november 2017, AR P.17.0040.N, AC 2017, nr. 660.

2 november 2021

P.21.0708.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211102.2N.1](#)

AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Verplichting een conclusie te beantwoorden

De rechter hoeft niet te antwoorden op een middel dat geen verband houdt met het geding dat bij hem aanhangig is gemaakt of op de vermelding van een feit dat voor de oplossing van het geschil zonder belang is (1). (1) Cass. 3 september 2014, AR P.14.0489.F, AC 2014, nr. 488; Cass. 23 januari 2008, AR P.07.1437.F, AC 2008, nr. 53; zie J. DE CODT, Des nullités de l'instruction et du jugement, Larcier, 2006, p. 210.

8 december 2021

P.21.1465.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211208.2F.7](#)

AC nr. ...

SOCIALE ZEKERHEID

WERKNEMERS

Werknemers - Dimona-aangifte - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Lasthebber - Begrip - Gezag en bevoegdheid om over de naleving van de wet te waken - Beoordeling

° Een lasthebber in de zin van artikel 181, § 1, 1° Sociaal Strafwetboek is de persoon die door de werkgever ermee is belast om buiten een band van ondergeschiktheid voor zijn rekening de naleving van de sociaalrechtelijke verplichtingen te verzekeren, wat inhoudt dat die lasthebber beschikt over het gezag en de nodige bevoegdheid om effectief over die naleving te waken, zelfs al zou die bevoegdheid zijn beperkt naar tijd en plaats, voorwaarden waarover de rechter onaantastbaar oordeelt of eraan is voldaan; een feitelijke zaakvoerder van een werkgever-rechtspersoon kan lasthebber zijn van die werkgever in de zin van artikel 181, § 1, 1°, Sociaal Strafwetboek mits aan de voormelde voorwaarden is voldaan en het is niet vereist dat de rechter uitdrukkelijk vaststelt dat er tussen die werkgever-rechtspersoon en die feitelijke zaakvoerder een contractuele relatie bestaat.

- Art. 181 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

28 september 2021

P.21.0644.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210914.2N.19](#)

AC nr. ...

Werknemers - Dimona-aangifte - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Feitelijk zaakvoerder van een werkgever-rechtspersoon - Effectief en feitelijk gezag en bevoegdheid om over de naleving van de wet te waken - Afwezigheid in het buitenland

De enkele omstandigheid dat een feitelijke zaakvoerder van een werkgever-rechtspersoon die de verantwoordelijkheid draagt voor het personeelsbeleid van die rechtspersoon, gedurende een beperkte periode wegens vakantie in het buitenland verblijft, sluit niet uit dat de rechter oordeelt dat hij wel degelijk effectief en feitelijk gezag en de nodige bevoegdheid heeft wat betreft het doen van Dimona-aangiften en hem de in die periode gepleegde misdrijven strafrechtelijk kunnen worden toegerekend.

28 september 2021

P.21.0644.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210914.2N.19](#)

AC nr. ...

Werknemers - Dimona-aangifte - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Werkgever, aangestelde of lasthebber - Betekenis - Autonome invulling door de strafrechter

De bewezenverklaring van het door artikel 181, § 1, 1° Sociaal Strafwetboek bedoelde misdrijf vereist dat de dader de hoedanigheid heeft van werkgever of van diens aangestelde of van diens lasthebber; deze begrippen kunnen door de strafrechter autonoom worden ingevuld, in die zin dat hij er een andere betekenis of draagwijdte aangeeft dan die welke ze in andere rechtstakken, zoals het burgerlijk of sociaal recht, hebben (1). (1) Zie ook Cass. 10 mei 2005, AR P. 04.1693.N, AC 2005, nr. 270, met concl. van de heer procureur-generaal M. De Swaef.

- Art. 181 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

28 september 2021

P.21.0644.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210914.2N.19](#)

AC nr. ...

Werknemers - Dimona-aangifte - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Feitelijk

zaakvoerder van een werkgever-rechtspersoon - Effectief en feitelijk gezag en bevoegdheid om over de naleving van de wet te waken - Afwezigheid in het buitenland

De enkele omstandigheid dat een feitelijk zaakvoerder van een werkgever-rechtspersoon die de verantwoordelijkheid draagt voor het personeelsbeleid van die rechtspersoon, gedurende een beperkte periode wegens vakantie in het buitenland verblijft, sluit niet uit dat de rechter oordeelt dat hij wel degelijk effectief en feitelijk gezag en de nodige bevoegdheid heeft wat betreft het doen van Dimona-aangiften en hem de in die periode gepleegde misdrijven strafrechtelijk kunnen worden toegerekend.

28 september 2021

P.21.0644.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.25](#)

AC nr. ...

Werknemers - Dimona-aangifte - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Lasthebber - Begrip - Gezag en bevoegdheid om over de naleving van de wet te waken - Beoordeling

° Een lasthebber in de zin van artikel 181, § 1, 1° Sociaal Strafwetboek is de persoon die door de werkgever ermee is belast om buiten een band van ondergeschiktheid voor zijn rekening de naleving van de sociaalrechtelijke verplichtingen te verzekeren, wat inhoudt dat die lasthebber beschikt over het gezag en de nodige bevoegdheid om effectief over die naleving te waken, zelfs al zou die bevoegdheid zijn beperkt naar tijd en plaats, voorwaarden waarover de rechter onaantastbaar oordeelt of eraan is voldaan; een feitelijke zaakvoerder van een werkgever-rechtspersoon kan lasthebber zijn van die werkgever in de zin van artikel 181, § 1, 1°, Sociaal Strafwetboek mits aan de voormelde voorwaarden is voldaan en het is niet vereist dat de rechter uitdrukkelijk vaststelt dat er tussen die werkgever-rechtspersoon en die feitelijke zaakvoerder een contractuele relatie bestaat.

- Art. 181 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

28 september 2021

P.21.0644.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.25](#)

AC nr. ...

Werknemers - Dimona-aangifte - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Werkgever, aangestelde of lasthebber - Betekenis - Autonome invulling door de strafrechter

De bewezenverklaring van het door artikel 181, § 1, 1° Sociaal Strafwetboek bedoelde misdrijf vereist dat de dader de hoedanigheid heeft van werkgever of van diens aangestelde of van diens lasthebber; deze begrippen kunnen door de strafrechter autonoom worden ingevuld, in die zin dat hij er een andere betekenis of draagwijdte aangeeft dan die welke ze in andere rechtstakken, zoals het burgerlijk of sociaal recht, hebben (1). (1) Zie ook Cass. 10 mei 2005, AR P. 04.1693.N, AC 2005, nr. 270, met concl. van de heer procureur-generaal M. De Swaef.

- Art. 181 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

28 september 2021

P.21.0644.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.25](#)

AC nr. ...

STRAF

ALGEMEEN. STRAF EN MAATREGEL. WETTIGHEID

Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Redelijke termijn - Overschrijding - Strafvermindering - Artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Beoordeling

De rechter die artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering toepast, moet eensdeels de aan de beklaagde op te leggen straf verminderen, eventueel zelfs onder de wettelijke minimumstraf, met als ondergrens de veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring waarbij hij bovendien, indien hij overeenkomstig dat artikel nog een straf uitspreekt, deze op een reële en duidelijke wijze moet verminderen ten aanzien van de straf die hij zou hebben opgelegd indien hij de overdreven duur van de rechtspleging niet had vastgesteld en anderdeels dient de rechter bij het bepalen van de omvang van het herstel ingevolge de overschrijding van de redelijke termijn weliswaar rekening te houden met de ernst van die overschrijding en het hierdoor aan de dader veroorzaakte nadeel, maar kan hij daarbij ook andere elementen verrekenen zoals de aard, de ernst en de hoeveelheid van de bewezen verklaarde feiten en de persoonlijkheid van de dader en het staat aan de rechter om dit alles in zijn beoordeling te betrekken; hieruit volgt dat de in artikel 21ter bepaalde strafvermindering niet subjectief of oncontroleerbaar is, maar voorziet in welbepaalde minimum- en maximumsancties waartussen de rechter een keuze dient te maken op grond van de feiten die hij onaantastbaar vaststelt en aldus klaarblijkelijk het legaliteitsbeginsel niet schendt.

9 maart 2021

P.20.1144.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.6](#)

AC nr. ...

Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Artikel 2, Strafwetboek - Legaliteitsbeginsel - Niet-retroactiviteit van de strafwet

Het uit de bepalingen van artikel 7.1., tweede zin, EVRM, 15.1. IVBPR en artikel 2 Strafwetboek voortvloeiende verbod voor de rechter om een wet die een zwaardere straf bepaalt toe te passen op feiten gepleegd vóór de inwerkingtreding van de nieuwe wet, geldt niet alleen voor wetten die in strafsancties voorzien, maar ook voor wetten die reeds door de rechter opgelegde strafsancties herdefiniëren of wijzigen (1). (1) Cass. 26 maart 2019, AR P.19.0219.N, AC 2019, nr. 184; Cass. 27 februari 2018, AR P.17.0509.N, AC 2018, nr. 133 met concl. van advocaat-generaal A. Winants.

- Art. 2 Strafwetboek

- Art. 15.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten

- Art. 7.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

25 augustus 2021

P.21.1105.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210825.VAK.2](#)

AC nr. ...

AUTRES PEINES

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Artikel 4, § 6, Drugswet - Voertuig gediend om drugsmisdrijven te plegen - Aanspraak op dat goed door een derde - Derde niet veroordeeld voor het drugsmisdrijf - Tussenkoms of aanwezigheid in de procedure

Het feit dat artikel 4, § 6, Drugswet bepaalt dat het voor het drugsmisdrijf dienstige voertuig kan worden verbeurdverklaard zonder dat het eigendom hoeft te zijn van de veroordeelde, impliceert dat de eigenaar van dat voertuig niet zelf voor dat misdrijf moet zijn vervolgd opdat die verbeurdverklaring kan worden uitgesproken; enkel is vereist dat de betrokkene voor de rechter zijn aanspraken op dat voertuig kan laten gelden en op die grond kan opkomen tegen de verbeurdverklaring ervan waardoor het recht van verdediging is geëerbiedigd (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 4, § 6 Wet 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende mid

9 maart 2021

P.20.1171.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.9](#)

AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Artikel 4, § 6, Drugswet - Voertuig gediend om drugsmisdrijven te plegen - Rechten van derden - Derde niet veroordeeld voor het drugsmisdrijf - Goede trouw - Beoordeling - Criteria

Het algemeen rechtsbeginsel van het persoonlijke karakter van de straf en het recht op eigendom verzetten zich ertegen dat een verbeurdverklaring op grond van artikel 4, § 6, Drugswet, van een voertuig dat gediend heeft om drugsmisdrijven te plegen die de rechter kan bevelen zelfs indien het geen eigendom is van de veroordeelde, wordt opgelegd aan een derde te goeder trouw die niet wist en niet kon weten dat zijn voertuig werd of zou worden gebruikt om het drugsmisdrijf te plegen; het enkele feit dat de derde niet is veroordeeld voor het drugsmisdrijf voor het plegen waarvan zijn voertuig heeft gediend, volstaat bijgevolg niet om de verbeurdverklaring ervan lastens de dader van het misdrijf te beletten, maar daarvoor is ook vereist dat de derde te goeder trouw is en bij het bepalen van die goede trouw kan de rechter rekening houden met het gegeven dat de derde ingevolge een hem verwijtbare gedraging heeft bijgedragen tot de totstandkoming van het drugsmisdrijf; het staat aan de rechter om op grond van de concrete gegevens van de zaak te oordelen of de derde die opkomt tegen de verbeurdverklaring van het voertuig op grond van artikel 4, § 6, Drugswet, te goeder trouw is (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 4, § 6 Wet 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende mid

9 maart 2021

P.20.1171.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.9](#)

AC nr. ...

SAMENLOOP

Samenloop - Eendaadse - Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Voertuigen - Overlading van de massa van de assen - Overschrijding van de maximaal toegestane massa - Eendaadse samenloop van misdrijven door eenheid van verwezenlijking - Administratieve geldboeten - Cumulatie - Maximumbedrag - Afwijking van artikel 65, eerste lid, Strafwetboek

Krachtens artikel 8bis, § 7, van het decreet van het Waals Gewest van 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijk openbaar wegen- en waterwegendomein worden de bedragen van de onmiddellijke inningen gecumuleerd zonder 7.500 euro te mogen overschrijden indien meerdere overtredingen bedoeld in § 3 tot § 6 gelijktijdig worden vastgesteld (1) ; de cumulatie wijkt af van de regel van de zwaarste straf in geval van eendaadse samenloop; gelet op artikel 100 Strafwetboek moet de afwijking worden toegepast; hieruit volgt dat de rechtbank moest afwijken van de toepassing van artikel 65 Strafwetboek. Strafwetboek. (1) Volgens de Raad van State "l'article 100 du Code pénal autorise expressément les lois et règlements particuliers à déroger aux dispositions du premier livre de ce Code. Il s'en déduit que ces règles, et notamment celles qui ont trait au concours d'infractions, ne sont pas d'ordre public", de wetgever kan er dus van afwijken en "eu égard à l'article 11 de la loi spéciale [du 8 août 1980 de réformes institutionnelles], le législateur [régional peut] concevoir un régime pour le concours d'infractions différent de celui qui est consacré par les articles 60 et suivants du Code pénal" (RvS 1 maart 2019, nr. 243.876); wat dat betreft wijst het Hof erop dat "de rechtbank heeft geoordeeld dat de bewezen verklaarde telastleggingen uit eenzelfde materiële gedraging voortvloeiden, zodat er sprake is van een eendaadse samenloop van misdrijven door eenheid van verwezenlijking, in de zin van artikel 65 Strafwetboek"; wat betreft dat begrip, zie T. MOREAU en D. VANDERMEERSCH, *Éléments de droit pénal*, Brussel, die Keure, 2017, p. 324; F. KUTY, *Principes généraux du droit pénal belge*, IV, La peine, Brussel, Larcier, 2017, p. 892 en p. 934-935.

- Artt. 65 en 100 Strafwetboek

- Art. 8bis Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

8 december 2021

P.21.0082.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211208.2F.2](#)

AC nr. ...

VERZACHTENDE OMSTANDIGHEDEN. VERSCHONINGSGRONDEN

Verzachtende omstandigheden, verschoningsgronden - Redelijke termijn - Overschrijding - Verzachtende omstandigheden - Onderscheiden rechtstoestanden

De rechtsfiguren van de verzachtende omstandigheden en de redelijke termijn van de strafvervolgning regelen onderscheiden rechtstoestanden zodat die rechtsfiguren en de rechtsgevolgen ervan onderling niet te vergelijken zijn (1). (1) Zie Cass. 22 maart 2000, AR P.99.1758.F, AC 2000, nr. 197.

- Art. 21ter Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Artt. 79 tot 85 Strafwetboek

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 maart 2021

P.20.1144.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.6](#)

AC nr. ...

STRAFUITVOERING

- Strafvuiveringsmodaliteiten - Afwijzing - Bestaan van tegenaanwijzing - Motivering

Artikel 47, § 1, Wet Strafvuivering bepaalt dat aan een veroordeelde slechts stravuiveringsmodaliteiten kunnen worden toegekend voor zover de stravuiveringsrechtbank vaststelt dat er geen tegenaanwijzingen zijn als bedoeld in deze bepaling waaraan niet kan worden tegemoetgekomen door het opleggen van bijzondere voorwaarden; de afwijzing van een stravuiveringsmodaliteit op grond van deze bepaling is slechts regelmatig met redenen omkleed indien de stravuiveringsrechtbank duidelijk vaststelt welke tegenaanwijzing of tegenaanwijzingen zij in aanmerking neemt, zonder dat zij daarbij de letterlijke bewoordingen van artikel 47, § 1, Wet Strafvuivering moet gebruiken.

- Art. 47, § 1 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de stravuiveringsmodaliteiten

9 maart 2021

P.21.0225.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.12](#)

AC nr. ...

- Strafvuiveringsrechtbank - Beperkte detentie - Voorwaardelijke invrijheidstelling - Toelaatbaarheidsdatum - Grondslag - Wet van toepassing op het ogenblik van de uitgevoerde beslissing

Het enkele gegeven dat de beschuldigde veroordeeld is voor feiten van moord tot een straf waarvan de uitvoeringsmodaliteiten na het plegen ervan zijn verstrengd, houdt niet in dat de eiser thans een straf ondergaat die zwaarder is dan deze die hij op het moment van het plegen van de feiten kon voorzien; de beslissing van de stravuiveringsrechtbank om het verzoek tot het verkrijgen van de stravuiveringsmodaliteit van de beperkte detentie niet ontvankelijk te verklaren om reden dat eiser niet voldoet aan de daartoe in de Wet Strafvuivering bepaalde tijdsvoorwaarde op grond van de wet die van toepassing is op het ogenblik van de veroordelende beslissing die in kracht van gewijsde is getreden, is naar recht verantwoord (1). (1) Cass. 26 maart 2019, AR P.19.0219.N, AC 2019, nr. 184; Cass. 27 februari 2018, AR P.17.0509.N, AC 2018, nr. 133 met concl. van advocaat-generaal A. Winants.

25 augustus 2021

P.21.1105.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210825.VAK.2](#)

AC nr. ...

UITLEVERING

- Passieve uitlevering - Verzoek om uitlevering van een buitenlandse autoriteit - Voorlopige aanhouding - Voorwaarden - Beoordelingsbevoegdheid van het onderzoeksgerecht

Uit artikel 5 Uitleveringswet 1874 volgt dat onmiddellijk kan worden beslist de persoon tegen wie een uitleveringsverzoek is uitgevaardigd voorlopig aan te houden, voor zover de bevoegde buitenlandse autoriteit een officieel bericht heeft verzonden, het bestaan van onverwijlde spoed is vastgesteld en het uitleveringsverzoek op het eerste gezicht wettig lijkt (1) ; behoudens de beoordeling van de onverwijlde spoed staat deze wet het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over de handhaving van de hechtenis echter niet toe zijn beoordeling van de opportuniteit van deze maatregel in de plaats te stellen van de beoordeling van de verzoekende buitenlandse autoriteit (2) ; de wet staat het onderzoeksgerecht evenmin toe uitspraak te doen over de waarschijnlijkheid van de schuld van de aangehouden persoon. (1) Zie S. HENROTTE, "L'appréciation du caractère raisonnable dans la durée d'une mise sous écrou extraditionnel", noot onder Cass. 14 maart 2018, AR P.18.0212.F, RDCP, 2018, p. 1083; S. DEWULF, Extradere. Uitlevering, Europees aanhoudingsbevel & overdrachten aan het Internationaal Strafhof en de ad hoc-Tribunalen, Larcier, 2009, nrs. 155 tot 159; M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, die Keure, Brugge, 9de uitg., 2021, II, p. 2059-2061. (2) Zie M.-A. BEERNAERT e.a., o.c., p. 2061 en p. 2063, noot 111, die verwijst naar Cass. 4 april 2000, AR P.00.0293.N, AC 2000, nr. 224, betreffende de afzonderlijke exequaturprocedure. Volgens een ministeriële omzendbrief hierover moet de voorwaarde van onverwijlde spoed vooral worden geïnterpreteerd met betrekking tot het vluchtgevaar (S. DEWULF, o.c., nrs. 155-15, die echter andere redenen vermeldt om tot het bestaan van die onverwijlde spoed te kunnen besluiten).

- Art. 5 Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen

8 december 2021

P.21.1465.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211208.2F.7](#)

AC nr. ...

VENNOOTSCHAPPEN

HANDELSVENNOOTSCHAPPEN

Handelsvennootschappen - Algemeen - Vennootschap in vereffening - Vereffenaar - Hoedanigheid - Gevolg - Vertegenwoordigingsbevoegdheid - Gevolg - Vordering in rechte

Hoewel hij zijn bevoegdheden uitoefent in het belang van de vennootschap en van haar schuldeisers, vertegenwoordigt de vereffenaar enkel de vennootschap en niet de schuldeisers; hij kan dan ook enkel de vorderingen instellen die de vennootschap toekomen (1). (1) Zie concl.OM in Pas. 2021, nr. 748.

- Art. 183, § 1 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

26 november 2021 C.20.0572.F [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211126.1F.1](#) AC nr. ...

Handelsvennootschappen - Algemeen - Vennootschap in vereffening - Vereffenaar - Hoedanigheid

Ten opzichte van derden en tijdens de vereffening is de vereffenaar, of hij nu door de algemene vergadering dan wel door de ondernemingsrechtbank werd aangewezen, het orgaan van de vennootschap (1). (1) Zie concl.OM in Pas. 2021, nr. 748.

- Art. 183, § 1 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

26 november 2021 C.20.0572.F [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211126.1F.1](#) AC nr. ...

Handelsvennootschappen - Algemeen - Vennootschap in vereffening - Vereffenaar - Opdrachten

Het is de taak van de vereffenaar om het vermogen van de vennootschap zo goed mogelijk te gelde te maken, om dan de opbrengst te verdelen onder de schuldeisers en eventueel onder de aandeelhouders of vennoten, zoals voorgeschreven door artikel 190 Wetboek van Vennootschappen (1). (1) Zie concl.OM in Pas. 2021, nr. 748.

- Artt. 183, § 1, en 190 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

26 november 2021 C.20.0572.F [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211126.1F.1](#) AC nr. ...

Handelsvennootschappen - Commanditaire vennootschappen - Vennootschap in vereffening - Betaling van sociale schulden - Houder van het vorderingsrecht tegen de beherde vennoten - Gevolg - Vereffenaar - Bevoegdheden

De commanditaire vennootschap op aandelen kan geen rechtsvordering tot betaling van de sociale schulden instellen tegen de beherende vennoten; die rechtsvordering komt enkel de schuldeisers van de vennootschap toe; bijgevolg kan de vereffenaar geen rechtsvordering tot aanzuivering van het passief van de ontbonden vennootschap instellen tegen de vennoten die hoofdelijk aansprakelijk zijn met de vennootschap (1). (1) Zie concl.OM in Pas. 2021, nr. 748.

- Art. 654 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

26 november 2021 C.20.0572.F [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211126.1F.1](#) AC nr. ...

VERDOVENDE MIDDELEN [ZIE: 163/01 GENEESKUNDE]

- Bijzondere verbeurdverklaring - Artikel 4, § 6, Drugswet - Voertuig gediend om drugsmisdrijven te plegen - Aanspraak op dat goed door een derde - Derde niet veroordeeld voor het drugsmisdrijf - Tussenkost of aanwezigheid in de procedure

Het feit dat artikel 4, § 6, Drugswet bepaalt dat het voor het drugsmisdrijf dienstige voertuig kan worden verbeurdverklaard zonder dat het eigendom hoeft te zijn van de veroordeelde, impliceert dat de eigenaar van dat voertuig niet zelf voor dat misdrijf moet zijn vervolgd opdat die verbeurdverklaring kan worden uitgesproken; enkel is vereist dat de betrokkene voor de rechter zijn aanspraken op dat voertuig kan laten gelden en op die grond kan opkomen tegen de verbeurdverklaring ervan waardoor het recht van verdediging is geëerbiedigd (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 4, § 6 Wet 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdoovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdoovende mid

9 maart 2021

P.20.1171.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.9](#)

AC nr. ...

- Bijzondere verbeurdverklaring - Artikel 4, § 6, Drugswet - Voertuig gediend om drugsmisdrijven te plegen - Rechten van derden - Derde niet veroordeeld voor het drugsmisdrijf - Goede trouw - Beoordeling - Criteria

Het algemeen rechtsbeginsel van het persoonlijke karakter van de straf en het recht op eigendom verzetten zich ertegen dat een verbeurdverklaring op grond van artikel 4, § 6, Drugswet, van een voertuig dat gediend heeft om drugsmisdrijven te plegen die de rechter kan bevelen zelfs indien het geen eigendom is van de veroordeelde, wordt opgelegd aan een derde te goeder trouw die niet wist en niet kon weten dat zijn voertuig werd of zou worden gebruikt om het drugsmisdrijf te plegen; het enkele feit dat de derde niet is veroordeeld voor het drugsmisdrijf voor het plegen waarvan zijn voertuig heeft gediend, volstaat bijgevolg niet om de verbeurdverklaring ervan lastens de dader van het misdrijf te beletten, maar daarvoor is ook vereist dat de derde te goeder trouw is en bij het bepalen van die goede trouw kan de rechter rekening houden met het gegeven dat de derde ingevolge een hem verwijtbare gedraging heeft bijgedragen tot de totstandkoming van het drugsmisdrijf; het staat aan de rechter om op grond van de concrete gegevens van de zaak te oordelen of de derde die opkomt tegen de verbeurdverklaring van het voertuig op grond van artikel 4, § 6, Drugswet, te goeder trouw is (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 4, § 6 Wet 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdoovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdoovende mid

9 maart 2021

P.20.1171.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.9](#)

AC nr. ...

VERVOER

GOEDERENVERVOER

Goederenvervoer - Landvervoer. wegvervoer - Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Voertuigen - Overlading van de massa van de assen - Overschrijding van de maximaal toegestane massa - Eendaadse samenloop van misdrijven door eenheid van verwezenlijking - Administratieve geldboeten - Cumulatie - Maximumbedrag - Afwijking van artikel 65, eerste lid, Strafwetboek

Krachtens artikel 8bis, § 7, van het decreet van het Waals Gewest van 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijk openbaar wegen- en waterwegendomein worden de bedragen van de onmiddellijke inningen gecumuleerd zonder 7.500 euro te mogen overschrijden indien meerdere overtredingen bedoeld in § 3 tot § 6 gelijktijdig worden vastgesteld (1) ; de cumulatie wijkt af van de regel van de zwaarste straf in geval van eendaadse samenloop; gelet op artikel 100 Strafwetboek moet de afwijking worden toegepast; hieruit volgt dat de rechtbank moest afwijken van de toepassing van artikel 65 Strafwetboek. Strafwetboek. (1) Volgens de Raad van State "l'article 100 du Code pénal autorise expressément les lois et règlements particuliers à déroger aux dispositions du premier livre de ce Code. Il s'en déduit que ces règles, et notamment celles qui ont trait au concours d'infractions, ne sont pas d'ordre public", de wetgever kan er dus van afwijken en "eu égard à l'article 11 de la loi spéciale [du 8 août 1980 de réformes institutionnelles], le législateur [régional peut] concevoir un régime pour le concours d'infractions différent de celui qui est consacré par les articles 60 et suivants du Code pénal" (RvS 1 maart 2019, nr. 243.876); wat dat betreft wijst het Hof erop dat "de rechtbank heeft geoordeeld dat de bewezen verklaarde telastleggingen uit eenzelfde materiële gedraging voortvloeiden, zodat er sprake is van een eendaadse samenloop van misdrijven door eenheid van verwezenlijking, in de zin van artikel 65 Strafwetboek"; wat betreft dat begrip, zie T. MOREAU en D. VANDERMEERSCH, *Éléments de droit pénal*, Brussel, die Keure, 2017, p. 324; F. KUTY, *Principes généraux du droit pénal belge*, IV, La peine, Brussel, Larcier, 2017, p. 892 en p. 934-935.

- Artt. 65 en 100 Strafwetboek

- Art. 8bis Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

8 december 2021

P.21.0082.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211208.2F.2](#)

AC nr. ...

VERZEKERING

LANDVERZEKERING

Landverzekering - Verzekeraar - Verhaalsrecht - Uitoefeningsvoorwaarde - Kennisgeving - Vorm

Om zijn verhaalsrecht niet te verliezen, moet de verzekeraar de betrokkene duidelijk en ondubbelzinnig kennisgeven van zijn voornemen om het verhaal in te stellen; voor die kennisgeving is geen bijzondere vorm vereist (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 750.

- Art. 88, tweede lid Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

26 november 2021

C.21.0037.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211126.1F.3](#)

AC nr. ...

Landverzekering - Verzekeraar - Verhaalsrecht - Uitoefeningsvoorwaarde - Kennisgeving - Aard van de handeling - Bewijsmiddel

Aangezien het een gerichte eenzijdige rechtshandeling betreft, mag de verzekeraar met alle rechtsmiddelen het bewijs leveren van zijn voornemen om het verhaal in te stellen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 750.

- Art. 88, tweede lid Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

26 november 2021

C.21.0037.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211126.1F.3](#)

AC nr. ...

VERZET

- Strafzaken - Termijn van verzet - Buitengewone termijn - Verlenging van de termijn wegens overmacht - Begrip overmacht - Beoordeling door de rechter op verzet - Controle van het Hof

Bij toepassing van artikel 187, § 5, 1°, Wetboek van Strafvordering is het verzet van een beklaagde, behoudens overmacht, niet ontvankelijk wanneer het niet binnen de wettelijke termijn werd ingesteld; overmacht die de ontvankelijkheid verantwoordt van het verzet dat na het verstrijken van de wettelijke termijn is ingesteld, kan alleen voortvloeien uit een omstandigheid buiten de wil van de verzetdoende partij, die door hem onmogelijk kon worden voorzien of vermeden; de rechter beoordeelt in feite of de aangevoerde omstandigheden een geval van overmacht uitmaken, het Hof gaat enkel na of de rechter uit de omstandigheden die hij in aanmerking neemt, al dan niet wettig overmacht heeft kunnen afleiden (1). (1) Cass. 22 maart 2016, AR P.14.1182.N, AC 2016, nr. 196, RABG 2016, 1028, noot V. VEREECKE en RW 2016-17, 302, noot B. DE SMET; Cass. 9 november 2011, AR P.11.1027.F, AC 2011, nr. 607 (concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas.), T. Strafr. 2012, 38 noot G. SCHOORENS; Cass. 27 april 2010, AR P.09.1847.N, AC 2010, nr. 285, RW 2010-11, 1475 noot B. DE SMET; Cass. 8 november 2006, AR P.06.0488.F, AC 2006, nr. 545, RDP 2007, 280. Zie alg. D. DE WOLF, Handboek correctioneel procesrecht, Intersentia, 2013, 166-168; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 2014, 1413-1415; J. MEESE, "Overmacht in het strafprocesrecht" in Overmacht, Intersentia, 2015, 149-169; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, II, 1660-1661.

- Art. 187, § 5, 1° Wetboek van Strafvordering

5 oktober 2021

P.21.0881.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.15](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Termijn van verzet - Buitengewone termijn - Verlenging van de termijn wegens overmacht - Begrip overmacht - Beoordeling door de rechter op verzet - Controle van het Hof

Bij toepassing van artikel 187, § 5, 1°, Wetboek van Strafvordering is het verzet van een beklagde, behoudens overmacht, niet ontvankelijk wanneer het niet binnen de wettelijke termijn werd ingesteld; overmacht die de ontvankelijkheid verantwoordt van het verzet dat na het verstrijken van de wettelijke termijn is ingesteld, kan alleen voortvloeien uit een omstandigheid buiten de wil van de verzetdoende partij, die door hem onmogelijk kon worden voorzien of vermeden; de rechter beoordeelt in feite of de aangevoerde omstandigheden een geval van overmacht uitmaken, het Hof gaat enkel na of de rechter uit de omstandigheden die hij in aanmerking neemt, al dan niet wettig overmacht heeft kunnen afleiden (1). (1) Cass. 22 maart 2016, AR P.14.1182.N, AC 2016, nr. 196, RABG 2016, 1028, noot V. VEREECKE en RW 2016-17, 302, noot B. DE SMET; Cass. 9 november 2011, AR P.11.1027.F, AC 2011, nr. 607 (concl. van advocaat-generaal D.

VANDERMEERSCH op datum in Pas.), T. Strafr. 2012, 38 noot G. SCHOORENS; Cass. 27 april 2010, AR P.09.1847.N, AC 2010, nr. 285, RW 2010-11, 1475 noot B. DE SMET; Cass. 8 november 2006, AR P.06.0488.F, AC 2006, nr. 545, RDP 2007, 280. Zie alg. D. DE WOLF, Handboek correctioneel procesrecht, Intersentia, 2013, 166-168; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 2014, 1413-1415; J. MEESE, "Overmacht in het strafprocesrecht" in Overmacht, Intersentia, 2015, 149-169; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, II, 1660-1661.

- Art. 187, § 5, 1° Wetboek van Strafvordering

5 oktober 2021

P.21.0881.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.15](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Termijn van verzet - Buitengewone termijn - Verlenging van de termijn wegens overmacht - Opdracht aan de raadsman om verzet aan te tekenen - Aannemelijk maken van die opdracht

Bij het beoordelen van de overmacht ter rechtvaardiging van een na het verstrijken van de termijn aangetekend verzet, kan de rechter rekening houden met de omstandigheid dat de verzetdoende partij niet aannemelijk maakt dat hij aan zijn advocaat de opdracht heeft gegeven om verzet aan te tekenen.

5 oktober 2021

P.21.0881.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.15](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Termijn van verzet - Buitengewone termijn - Verlenging van de termijn wegens overmacht - Opdracht aan de raadsman om verzet aan te tekenen - Aannemelijk maken van die opdracht

Bij het beoordelen van de overmacht ter rechtvaardiging van een na het verstrijken van de termijn aangetekend verzet, kan de rechter rekening houden met de omstandigheid dat de verzetdoende partij niet aannemelijk maakt dat hij aan zijn advocaat de opdracht heeft gegeven om verzet aan te tekenen.

5 oktober 2021

P.21.0881.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.15](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Termijn van verzet - Buitengewone termijn - Verlenging van de termijn wegens overmacht - Begrip overmacht - Bewering van de eiser op verzet dat hij geen afstand deed van zijn recht om voor de rechter te verschijnen en dat hij zich niet aan het gerecht wou onttrekken - Beoordeling door de rechter op verzet

Uit de loutere omstandigheid dat een verzetdoende partij voorhoudt nooit afstand te hebben gedaan van haar recht om voor de rechter te verschijnen noch de bedoeling had zich aan het gerecht te onttrekken, kan niet worden afgeleid dat er sprake zou zijn van overmacht zoals bedoeld in artikel 187, § 5, 1°, Wetboek van Strafvordering.

- Art. 187, § 5, 1° Wetboek van Strafvordering

5 oktober 2021

P.21.0881.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.15](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Termijn van verzet - Buitengewone termijn - Verlenging van de termijn wegens overmacht - Begrip overmacht - Bewering van de eiser op verzet dat hij geen afstand deed van zijn recht om voor de rechter te verschijnen en dat hij zich niet aan het gerecht wou onttrekken - Beoordeling door de rechter op verzet

Uit de loutere omstandigheid dat een verzetdoende partij voorhoudt nooit afstand te hebben gedaan van haar recht om voor de rechter te verschijnen noch de bedoeling had zich aan het gerecht te onttrekken, kan niet worden afgeleid dat er sprake zou zijn van overmacht zoals bedoeld in artikel 187, § 5, 1°, Wetboek van Strafvordering.

- Art. 187, § 5, 1° Wetboek van Strafvordering

5 oktober 2021

P.21.0881.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.15](#)

AC nr. ...

VONNISSEN EN ARRESTEN

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Algemeen - Recht van verdediging - Taak van de rechter - Omvang

Het algemeen rechtsbeginsel van de eerbiediging van het recht van verdediging is niet miskend wanneer de rechter zijn beslissing grondt op gegevens waarvan de partijen, gelet op het verloop van het debat, konden verwachten dat hij ze in zijn beoordeling zou meenemen en die ze bijgevolg hebben kunnen weerleggen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 749.

26 november 2021

C.20.0578.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211126.1F.5](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Samenstelling van de zetel

De beslissing moet worden gewezen door de rechters die de eerdere rechtszittingen over de zaak hebben bijgewoond of, bij gebrek hieraan, door een zetel waarvoor het debat in zijn geheel werd hernomen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 319.

- Art. 779 Gerechtelijk Wetboek

16 mei 2022

S.21.0001.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220516.3F.4](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Algemeen - Samenstelling van de zetel - Rechtszittingen waarop de zaak wordt behandeld - Rechtszitting waarop uitsluitend conclusietermijnen worden bepaald

Uit artikel 779 Gerechtelijk Wetboek, dat van toepassing is in strafzaken, volgt dat op straffe van nietigheid van de beslissing in beginsel alle rechtszittingen waarop de zaak is behandeld, moeten zijn bijgewoond door dezelfde rechters; een rechtszitting waarop het rechtscollege uitsluitend conclusietermijnen heeft bepaald bij toepassing van artikel 152, § 1, Wetboek van Strafvordering, is geen rechtszitting waarop de zaak werd behandeld in de zin van artikel 779 Gerechtelijk Wetboek.

- Art. 152, § 1 Wetboek van Strafvordering

- Art. 779 Gerechtelijk Wetboek

9 maart 2021

P.20.1248.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.17](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Conclusietermijnen - Herneming van een in de voorafgaande procedure neergelegde conclusie

Krachtens artikel 152, § 1, derde lid, Wetboek van Strafvordering worden de conclusies die niet voor het verstrijken van de vastgestelde termijnen zijn neergelegd en meegedeeld aan het openbaar ministerie, indien deze betrekking hebben op de strafvordering, en in voorkomend geval, aan alle andere betrokken partijen, ambtshalve uit de debatten geweerd; wanneer een procespartij na de vernietiging van een beslissing door het Hof zijn conclusie, die regelmatig is neergelegd voor de vernietiging, herneemt, geldt dit niet als neerlegging van een conclusie en vindt artikel 152 Wetboek van Strafvordering bijgevolg geen toepassing (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 152 Wetboek van Strafvordering

5 oktober 2021

P.21.0724.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.9](#)

AC nr. ...

***Strafzaken - Strafvordering - Redelijke termijn - Overschrijding -
Strafvermindering - Artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering -
Beoordeling***

De rechter die artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering toepast, moet eensdeels de aan de beklaagde op te leggen straf verminderen, eventueel zelfs onder de wettelijke minimumstraf, met als ondergrens de veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring waarbij hij bovendien, indien hij overeenkomstig dat artikel nog een straf uitspreekt, deze op een reële en duidelijke wijze moet verminderen ten aanzien van de straf die hij zou hebben opgelegd indien hij de overdreven duur van de rechtspleging niet had vastgesteld en anderdeels dient de rechter bij het bepalen van de omvang van het herstel ingevolge de overschrijding van de redelijke termijn weliswaar rekening te houden met de ernst van die overschrijding en het hierdoor aan de dader veroorzaakte nadeel, maar kan hij daarbij ook andere elementen verrekenen zoals de aard, de ernst en de hoeveelheid van de bewezen verklaarde feiten en de persoonlijkheid van de dader en het staat aan de rechter om dit alles in zijn beoordeling te betrekken; hieruit volgt dat de in artikel 21ter bepaalde strafvermindering niet subjectief of oncontroleerbaar is, maar voorziet in welbepaalde minimum- en maximumsancties waartussen de rechter een keuze dient te maken op grond van de feiten die hij onaantastbaar vaststelt en aldus klaarblijkelijk het legaliteitsbeginsel niet schendt.

9 maart 2021

P.20.1144.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210309.2N.6](#)

AC nr. ...

VOORLOPIGE HECHTENIS

BEVEL TOT AANHOUDING

Bevel tot aanhouding - Betekening - Miskening van een op straffe van nietigheid voorgeschreven rechtsvorm

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling oordeelt dat de betekening van het bevel tot aanhouding overeenkomstig de wet is geschied, terwijl aan één van de voorwaarden voor een regelmatige betekening niet is voldaan, en de miskende vormvereiste op straffe van nietigheid is voorgeschreven, vernietigt het Hof zonder verwijzing het arrest dat de voorlopige hechtenis handhaaft (1).(1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 764.

- Art. 18 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

1 december 2021 P.21.1481.F [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.11](#) AC nr. ...

Bevel tot aanhouding - Betekening - Geen regelmatige betekening binnen de wettelijke termijn

Bij ontstentenis van regelmatige betekening binnen de wettelijke termijn, is het bevel tot aanhouding nietig en kan het onderzoeksgerecht de inverdenkinggestelde niet in voorlopige hechtenis houden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 764.

- Art. 18 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

1 december 2021 P.21.1481.F [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.11](#) AC nr. ...

Bevel tot aanhouding - Betekening - Na te leven vormvereisten - Overhandiging van een integraal afschrift van het bevel tot aanhouding

Volgens artikel 18 Voorlopige Hechteniswet, moet de betekening, om regelmatig te zijn, voldoen aan de vier daarin voorgeschreven cumulatieve rechtsvormen: de betekening geschiedt binnen een termijn van achtenveertig uur, door de griffier, door de directeur van de strafinrichting of door een agent van de openbare macht, in de taal van de rechtspleging en met afgifte van een volledig afschrift van de akte; een afschrift waarin een bladzijde ontbreekt die de opgave bevat van een van de tenlasteleggingen die aan de uitvaardiging van het bevel tot aanhouding ten grondslag liggen, is geen volledig afschrift van het bevel (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 764.

- Art. 18 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

1 december 2021 P.21.1481.F [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.11](#) AC nr. ...

CASSATIEBEROEP

Cassatieberoep - Toezicht op de regelmatigheid van het bevel tot aanhouding - Kamer van inbeschuldigingstelling - Beslissing tot handhaving - Onregelmatigheid van de betekening van het bevel tot aanhouding - Gevolg - Vernietiging zonder verwijzing

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling oordeelt dat de betekening van het bevel tot aanhouding overeenkomstig de wet is geschied, terwijl aan één van de voorwaarden voor een regelmatige betekening niet is voldaan, en de miskende vormvereiste op straffe van nietigheid is voorgeschreven, vernietigt het Hof zonder verwijzing het arrest dat de voorlopige hechtenis handhaaft (1).(1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 764.

- Art. 18 Wet Bescherming Maatschappij

1 december 2021

P.21.1481.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.11](#)

AC nr. ...

HANDHAVING

Handhaving - Onderzoeksgerechten - Toezicht op de regelmatigheid van het bevel tot aanhouding - Betekening - Geen regelmatige betekening binnen de wettelijke termijn

Bij ontstentenis van regelmatige betekening binnen de wettelijke termijn, is het bevel tot aanhouding nietig en kan het onderzoeksgerecht de inverdenkinggestelde niet in voorlopige hechtenis houden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 764.

- Art. 18 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

1 december 2021

P.21.1481.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.11](#)

AC nr. ...

Handhaving - Onderzoeksgerechten - Toezicht op de regelmatigheid van het bevel tot aanhouding - Betekening - Miskening van een op straffe van nietigheid voorgeschreven rechtsvorm

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling oordeelt dat de betekening van het bevel tot aanhouding overeenkomstig de wet is geschied, terwijl aan één van de voorwaarden voor een regelmatige betekening niet is voldaan, en de miskende vormvereiste op straffe van nietigheid is voorgeschreven, vernietigt het Hof zonder verwijzing het arrest dat de voorlopige hechtenis handhaaft (1).(1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 764.

- Art. 18 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

1 december 2021

P.21.1481.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.11](#)

AC nr. ...

Handhaving - Rechtszitting van het onderzoeksgerecht - Inverdenkinggestelde die niet kan verschijnen en niet door zijn raadsman wordt vertegenwoordigd - Onderzoeksgerecht dat zich niet kan verplaatsen en uitspraak doet op grond van stukken - Recht van verdediging - Verplichting om de zaak uit te stellen als de wettelijke termijn dat toelaat

Als de inverdenkinggestelde buiten zijn wil niet ter zitting kan verschijnen, is het onderzoeksgerecht krachtens de regel van de persoonlijke verschijning verplicht hetzij het onderzoek van de zaak te verdagen binnen de bij wet gestelde termijn om uitspraak te doen, hetzij de zaak verder uit te stellen als de inverdenkinggestelde of zijn raadsman krachtens artikel 32 om uitstel verzoekt, hetzij de zaak in behandeling te nemen door de advocaat te machtigen hem te vertegenwoordigen (1). (1) Zie J. DE CODT, "Le contrôle de la détention préventive", in B. DEJEMEPPE (ed.), La détention préventive, s.l.d., Larcier, 1992, p. 213, n° 29. Het OM heeft geconcludeerd dat het middel faalde naar recht omdat het meende dat een dergelijke alternatieve verplichting - hetzij het onderzoek van de zaak verdagen, hetzij de onmogelijkheid daarvan verantwoorden - niet uit enige bepaling of enig beginsel blijkt en het arrest de vereiste vaststellingen bevatte om de beslissing om uitspraak te doen op grond van stukken te verantwoorden in het licht van Cass. 7 mei 2003, AR P.03.0607.F, AC 2003, nr. 279, waaruit meer bepaald volgt dat "de rechtspleging betreffende de handhaving van de voorlopige hechtenis, in beginsel, de persoonlijke verschijning van de inverdenkinggestelde voor het onderzoeksgerecht vereist; dat als de inverdenkinggestelde niet kan verschijnen op de terechtzitting, de raadkamer zijn advocaat machtigt hem te vertegenwoordigen, en als de advocaat, regelmatig verwittigd, geen machtiging vraagt om zijn cliënt te vertegenwoordigen, zij uitspraak kan doen in afwezigheid van de inverdenkinggestelde; die regels zijn ook van toepassing op de kamer van inbeschuldigingstelling. Om uitspraak te doen inzake voorlopige hechtenis, in afwezigheid van een inverdenkinggestelde, die niet kan verschijnen en die niet regelmatig vertegenwoordigd wordt door zijn raadsman, moet de beslissing tot handhaving van de voorlopige hechtenis vaststellen dat het onderzoeksgerecht zich niet kan verplaatsen". Tenslotte heeft het OM erop gewezen dat artikel 30, § 3, Voorlopige Hechteniswet, dat bepaalt dat de kamer van inbeschuldigingstelling uitspraak moet doen binnen vijftien dagen nadat het hoger beroep is ingesteld, haar eveneens verplicht "met voorrang boven alle andere zaken uitspraak te doen over het hoger beroep". (M.N.B.)

- Artt. 23, 2°, en 30, § 3 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

8 december 2021

P.21.1480.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211208.2F.9](#)

AC nr. ...

VONNISGERECHT

Vonnisgerecht - Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling - Modaliteit van elektronisch toezicht - Wettigheid

De kamer van het hof van beroep belast met correctionele zaken in hoger beroep kan op indiening van een verzoekschrift tot voorlopige invrijheidsstelling, hangende het hoger beroep van een beklaagde die aangehouden is in de gevangenis, beslissen dat de voorlopige hechtenis onder de modaliteit van het elektronisch toezicht zal worden voortgezet (1). (1) Zie Cass. 28 januari 2020, AR P.20.0071.N, AC 2020, nr. 81, www.juportal.be; Cass. 17 oktober 2018, AR P.18.1011.F, AC 2018, nr. 565; M.-A. BEERNAERT, H. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 9° ed., I, p. 1107.

- Art. 27, § 1, 2° Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

25 augustus 2021

P.21.1144.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210825.VAK.8](#)

AC nr. ...

VORDERING IN RECHTE

- Handelsvennootschappen - Commanditaire vennootschappen - Vennootschap in vereffening - Betaling van sociale schulden - Houder van het vorderingsrecht tegen de beherde vennoten - Gevolg - Vereffenaar - Bevoegdheden

De commanditaire vennootschap op aandelen kan geen rechtsvordering tot betaling van de sociale schulden instellen tegen de beherende vennoten; die rechtsvordering komt enkel de schuldeisers van de vennootschap toe; bijgevolg kan de vereffenaar geen rechtsvordering tot aanzuivering van het passief van de ontbonden vennootschap instellen tegen de vennoten die hoofdelijk aansprakelijk zijn met de vennootschap (1). (1) Zie concl.OM in Pas. 2021, nr. 748.

- Art. 654 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

26 november 2021

C.20.0572.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211126.1F.1](#)

AC nr. ...

- Handelsvennootschappen - Vennootschap in vereffening - Vereffenaar - Hoedanigheid - Gevolg - Vertegenwoordigingsbevoegdheid - Gevolg - Vordering in rechte

Hoewel hij zijn bevoegdheden uitoefent in het belang van de vennootschap en van haar schuldeisers, vertegenwoordigt de vereffenaar enkel de vennootschap en niet de schuldeisers; hij kan dan ook enkel de vorderingen instellen die de vennootschap toekomen (1). (1) Zie concl.OM in Pas. 2021, nr. 748.

- Art. 183, § 1 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

26 november 2021

C.20.0572.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211126.1F.1](#)

AC nr. ...

VREEMDELINGEN

- Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest dat de invrijheidstelling beveelt - Cassatieberoep van de Belgische Staat - Nieuwe beslissing tot vasthouding in een welbepaalde plaats - Autonome titel - Cassatieberoep zonder voorwerp

Wanneer een nieuwe beslissing tot vasthouding in een welbepaalde plaats, uitgevaardigd op basis van artikel 51-5, § 4, Vreemdelingenwet, een nieuwe, autonome titel van vrijheidsberoving vormt, heeft die het verval van de vorige tot gevolg; bijgevolg is het cassatieberoep tegen het arrest dat de wettigheid ervan heeft getoetst, zonder voorwerp; het belang dat de Belgische Staat, eiser, niettemin voor zijn cassatieberoep beweert te behouden heeft niet tot gevolg dat dit zijn voorwerp terugkrijgt, aangezien de bij artikel 71 Vreemdelingenwet ingevoerde rechterlijke toetsing geen ander voorwerp heeft dan de vrijheidsberovende maatregel die van kracht is op het tijdstip dat het rechtscollege dat van de zaak kennisneemt, uitspraak moet doen (1). (1) Zie Cass. 28 november 2018, AR P.18.1154.F, AC 2018, nr. 674.

- Artt. 51-5, § 4, en 71 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

1 december 2021

P.21.1462.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.7](#)

AC nr. ...

WEGVERKEER

ALLERLEI

Allerlei - Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Voertuigen - Overlading van de massa van de assen - Overschrijding van de maximaal toegestane massa - Eendaadse samenloop van misdrijven door eenheid van verwezenlijking - Administratieve geldboeten - Cumulatie - Maximumbedrag - Afwijking van artikel 65, eerste lid, Strafwetboek

Krachtens artikel 8bis, § 7, van het decreet van het Waals Gewest van 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijk openbaar wegen- en waterwegendomein worden de bedragen van de onmiddellijke inningen gecumuleerd zonder 7.500 euro te mogen overschrijden indien meerdere overtredingen bedoeld in § 3 tot § 6 gelijktijdig worden vastgesteld (1) ; de cumulatie wijkt af van de regel van de zwaarste straf in geval van eendaadse samenloop; gelet op artikel 100 Strafwetboek moet de afwijking worden toegepast; hieruit volgt dat de rechtbank moest afwijken van de toepassing van artikel 65 Strafwetboek. Strafwetboek. (1) Volgens de Raad van State "l'article 100 du Code pénal autorise expressément les lois et règlements particuliers à déroger aux dispositions du premier livre de ce Code. Il s'en déduit que ces règles, et notamment celles qui ont trait au concours d'infractions, ne sont pas d'ordre public", de wetgever kan er dus van afwijken en "eu égard à l'article 11 de la loi spéciale [du 8 août 1980 de réformes institutionnelles], le législateur [régional peut] concevoir un régime pour le concours d'infractions différent de celui qui est consacré par les articles 60 et suivants du Code pénal" (RvS 1 maart 2019, nr. 243.876); wat dat betreft wijst het Hof erop dat "de rechtbank heeft geoordeeld dat de bewezen verklaarde telastleggingen uit eenzelfde materiële gedraging voortvloeiden, zodat er sprake is van een eendaadse samenloop van misdrijven door eenheid van verwezenlijking, in de zin van artikel 65 Strafwetboek"; wat betreft dat begrip, zie T. MOREAU en D. VANDERMEERSCH, *Éléments de droit pénal*, Brussel, die Keure, 2017, p. 324; F. KUTY, *Principes généraux du droit pénal belge*, IV, La peine, Brussel, Larcier, 2017, p. 892 en p. 934-935.

- Artt. 65 en 100 Strafwetboek

- Art. 8bis Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

8 december 2021

P.21.0082.F

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211208.2F.2

AC nr. ...

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN

WETTIGHEID VAN BESLUITEN EN VERORDENINGEN

Wettigheid van besluiten en verordeningen - Wet Civiele Veiligheid - Artikel 182 - Ministerieel Besluit van 23 maart 2020 - Artikel 8 - Verbod om zich onnodig op de openbare weg en in openbare plaatsen te bevinden - Uitzonderingen op dit verbod - Artikel 5, tweede lid, Ministerieel Besluit van 23 maart 2020 - Activiteiten in intieme of familiale kring - Draagwijdte

Wanneer het bestreden vonnis niet alleen de strafvordering niet ontvankelijk verklaart bij gebrek aan wettelijke grondslag voor de bestraffing, maar ook oordeelt dat de feiten niet strafbaar zijn omdat de beklaagde een activiteit in intieme kring uitoefende in de zin van artikel 5, tweede lid, MB 23 maart 2020 waarop het verplaatsingsverbod van artikel 8 MB 23 maart 2020 niet van toepassing is, dan draagt dit oordeel de bestreden beslissing zodat het middel dat dit oordeel niet bekritiseert niet tot cassatie kan leiden en bij gebrek aan belang niet ontvankelijk is (1). (1) Over de ontvankelijkheid van de strafvordering zie Cass. 28 september 2021 (voltallige zitting), AR P.21.1129, AC 2021, nr. 593 met concl. van advocaat-generaal A. WINANTS.

- Art. 8 MB 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken

- Art. 5, tweede lid MB 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken

2 november 2021

P.21.0910.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211102.2N.6](#)

AC nr. ...

WOONPLAATS

- Strafzaken - Onderzoeksrechter - Huiszoekingsbevel - Pand met meerdere aparte woongelegenheden

Geen enkele bepaling verbiedt de onderzoeksrechter die de uitvoering van een huiszoeking in een pand met meerdere aparte woongelegenheden beveelt, te beslissen dat het huiszoekingsbevel op het hele pand betrekking kan hebben.

28 december 2021

P.21.1602.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211228.2F.1](#)

AC nr. ...
